

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ταχ. Δ/ση : Μεσογείων 119, Αθήνα
Ταχ. Κώδικας : 10192
Πληροφορίες : Μ. Νικηφοράκη
Αρ. Τηλεφώνου : 213 1513012
Αρ. Τηλεομοιοτ. : 213 1513214
Ηλεκτρ. Δ/ση : m.nikiforaki@prv.ypeka.gr

Προς: Α. Πίνακας Αποδεκτών
Β. Πίνακας Κοινοποιήσεων

ΠΡΑΞΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

που αφορά

στην εταιρεία με την επωνυμία «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ», όπως εκπροσωπείται νόμιμα,
για τη λειτουργία του Μικρού Υδροηλεκτρικού Έργου επί του ποταμού Αχελώου στην περιοχή Σανίδι –
Δαφνοζωνάρα των Περιφερειακών Ενοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Ευρυτανίας.

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160, τ. Α') «Για την Προστασία του Περιβάλλοντος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Το άρθρο 9 «Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος» του Ν. 2947/2001 (ΦΕΚ 228 Α').
3. Το Π.Δ. 165/2003 (ΦΕΚ 137, τ. Α') «Διοικητική οργάνωση, διάρθρωση και στελέχωση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος».
4. Το Ν. 3010/2002 (ΦΕΚ 91, τ. Α') «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61 Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις».
5. Το Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ 209 τ. Α') «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος».
6. Το Ν. 4042/2012 (ΦΕΚ 24 τ. Α') «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ-Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ-Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής».
7. Το Π.Δ. 70/2015 (ΦΕΚ 114 τ. Α') «Ανασύσταση των Υπουργείων...».
8. Το Π.Δ. 132/2017 (ΦΕΚ 160 τ. Α') «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας».
9. Τις διατάξεις του Π.Δ. 81/2019 (ΦΕΚ 119/2019, τ. Α') περί σύστασης, συγχώνευσης, μετονομασίας Υπουργείων.
10. Τις διατάξεις του Π.Δ. 83/2019 (ΦΕΚ 121/2019, τ. Α') περί διορισμού, μεταξύ άλλων, του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
11. Τις διατάξεις του Π.Δ. 84/2019 (ΦΕΚ 123/2019, τ. Α') περί σύστασης και κατάργησης Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών.
12. Την αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/18877/1096/2018 (ΦΕΚ 1228, τ. Β') Απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Εξουσιοδότηση υπογραφής...».
13. Την Κ.Υ.Α. 69269/5387/1990 (ΦΕΚ 678, τ. Β') «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών (ΕΠΜ) και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το Ν.1650/1986».

14. Την Κ.Υ.Α. Η.Π. 11014/703/Φ104/2003 (ΦΕΚ 332, τ. Β') «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν.3010/2002».
15. Την Υ.Α. αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ 21, τ. Β') «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το Άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.09.2011 (Φ.Ε.Κ. Α'209/2011)».
16. Την Υ.Α. αριθμ. ΔΙΠΑ/οικ. 37674/2016 (ΦΕΚ 2471, τ. Β') «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 - Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.9.2011 (ΦΕΚ 209/Α/2011) όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει», η οποία τροποποιήθηκε με την ΥΑ αριθμ. οικ. 2307/2018 (ΦΕΚ 439 Β').
17. Το άρθρο 48 του Ν. 998/1978 (ΦΕΚ 289, τ. Α') «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 του Ν. 4280/2014 (ΦΕΚ 159, τ. Α') «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών. Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις.».
18. Το Ν. 2971/2001 (ΦΕΚ 285, τ. Α') «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις».
19. Την ΥΑ αριθμ. 15277/2012 (ΦΕΚ 1077, τ. Β') «Εξειδίκευση διαδικασιών για την ενσωμάτωση στις Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις της προβλεπόμενης από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης, για έργα και δραστηριότητες κατηγοριών Α και Β της υπουργικής απόφασης με αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ 21/Β'/13.1.2012), σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 4014/2011.»
20. Την Κ.Υ.Α. Η.Π. 50910/2727/2003 (ΦΕΚ 1909, τ. Β') «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
21. Την Κ.Υ.Α. Η.Π. 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383, τ. Β') «Μέτρα όροι και περιορισμοί για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ “για τα επικίνδυνα απόβλητα” του Συμβουλίου της 12^{ης} Δεκεμβρίου 1991. Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 19396/1546/1997 κοινή υπουργική απόφαση “Μέτρα και όροι για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων” (Β' 604).» όπως ισχύει.
22. Την ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/2006 (ΦΕΚ 791 Β') «Έγκριση Γενικών Τεχνικών Προδιαγραφών για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 5 (παρ. Β) της υπ' αριθμ. 13588/725 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων κ.λ.π.» (Β' 383) και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 7 (παρ.1) της οδηγίας 91/156/ΕΚ του Συμβουλίου της 18^{ης} Μαρτίου 1991».
23. Το Π.Δ. 82/04 (ΦΕΚ64/Α) «Αντικατάσταση της 98012/2001/1996 ΚΥΑ «Καθορισμός μέτρων και όρων για τη διαχείριση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων» (Β' 40) Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων»
24. Το Νόμο 2939/2001 (ΦΕΚ 179/Α/6-08-2001) «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων - Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και άλλων προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις», όπως όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4496/2017 (ΦΕΚ 107/Α/2017) και ισχύει.
25. Το ΠΔ 109/2004 (ΦΕΚ 75 Α) «Μέτρα και όροι για την εναλλακτική διαχείριση των μεταχειρισμένων ελαστικών των οχημάτων. Πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείρισή τους».
26. Το Ν. 3199/2003 (ΦΕΚ 280/Α/03) για την «Προστασία και διαχείριση των υδάτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000».
27. Την ΚΥΑ με Η.Π. 43504 (ΦΕΚ 1784/Β'/20-12-2005) «Κατηγορίες αδειών χρήσης υδάτων και εκτέλεσης έργων αξιοποίησής τους, διαδικασία έκδοσης, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος αυτών».
28. Την με α.π. οικ. 6502/242992/09-10-2012 Απόφαση του Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος & Υποδομών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος για την επιβολή προστίμου στην εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ που αφορά στη δραστηριότητα «Μικρό Υδροηλεκτρικό Έργο ισχύος 8,5 MW επί του ποταμού Αχελώου στην περιοχή Σανίδι – Δαφνοζωνάρα των Τοπικών Κοινοτήτων Βρουβιανών Νομού Αιτωλοακαρνανίας και Νέου Αργυρίου Νομού Ευρυτανίας», ύψους 5.000 €, η οποία εκδόθηκε μετά από την από 10-04-2012 έκθεση αυτοψίας του Τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Π.Ε. Αιτ/νίας.

29. Την με α.π. οικ.205/23-01-2015 απόφαση επιβολής προστίμου του Αναπληρωτή Υπουργού ΠΕΚΑ, ύψους 5.000 €, μετά από την α.π. 3114/10-12-2014 εισήγηση του ΣΕΠΔΕΜ/ΤΕΠ και την Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης της ΕΥΕΠ με α.π. 727/13-03-2014 για περιβαλλοντικές παραβάσεις που διαπιστώθηκαν στην από 09-04-2013 αυτοψία των επιθεωρητών περιβάλλοντος.
30. Την με α.π. οικ. 362471/6813/22-12-2017 Απόφαση του Αντιπεριφερειάρχη Ενέργειας & Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος για την επιβολή προστίμου στην εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ που αφορά στη δραστηριότητα «Μικρό Υδροηλεκτρικό Έργο ισχύος 8,5 MW επί του ποταμού Αχελώου στην περιοχή Σανίδι – Δαφνοζωνάρα των Τοπικών Κοινοτήτων Βρουβιανών Νομού Αιτωλοακαρνανίας και Νέου Αργυρίου Νομού Ευρυτανίας», ύψους 18.500 €, η οποία εκδόθηκε μετά από την από 03-07-2017 έκθεση επιτόπιας αυτοψίας του Τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Π.Ε. Αιτ/νίας και την α.π. 136389/2549/21-07-2017 έκθεση για τον έλεγχο.
31. Το με α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΠΑΝΣΜ/ΤΜΑΝΣΜΠΚ/70044/7505/721/177/16-02-2018 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας και Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων (α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/12113/1030/02-03-2018).
32. Το με α.π. οικ. 9329/09-05-2018 έγγραφο της Δ/σης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ προς το ΥΠΠΟΑ με θέμα: «Απάντηση σε ερωτήματά σας σχετικά με τις επιπτώσεις του έργου: «Μικρό Υδροηλεκτρικό Έργο (ΜΥΗΕ) Δαφνοζωνάρα – Σανίδι ισχύος 11,2 MW, επί του ποταμού Αχελώου, στους Δήμους Αμφιλοχίας και Αγράφων, Περιφερειακών Ενοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Ευρυτανίας», στα χαρακτηρισμένα ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία των γεφυριών Τέμπλας και Αυλακίου».
33. Το με α.π. 789/30308/26-06-2018 έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων Θεσσαλίας της Α.Δ. Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας (α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/47594/4280/20-07-2018).
34. Την με α.π. οικ.110417/5-10-2000 ΚΥΑ Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για την κατασκευή και λειτουργία του έργου: «Μικρό Υδροηλεκτρικό Έργο (ΜΥΗΕ) ισχύος 5 MW της εταιρείας ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε., επί του ποταμού Αχελώου, στην περιοχή Δαφνοζωνάρα –Σανίδι, των κοινοτήτων Νέου Αργυρίου Νομού Ευρυτανίας και Βρουβιανών Νομού Αιτωλοακαρνανίας», όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
35. Την με α.π. οικ.145710/12-12-2005 ΚΥΑ τροποποίησης και ανανέωσης της με α.π. οικ.110417/5-10-2000 ΚΥΑ Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για την κατασκευή και λειτουργία του έργου: «Μικρό Υδροηλεκτρικό Έργο (ΜΥΗΕ) ισχύος 5 MW, επί του ποταμού Αχελώου, στην περιοχή Δαφνοζωνάρα –Σανίδι, των κοινοτήτων Νέου Αργυρίου Νομού Ευρυτανίας και Βρουβιανών Νομού Αιτωλοακαρνανίας», της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ.
36. Το με α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΠΑΝΣΜ/ΤΜΑΝΣΜΠΚ/242592/25072/2253/520/08-06-2018 έγγραφο του ΥΠΠΟΑ/Τμήμα Μελετών Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων και Κτιρίων προς τη ΔΙΠΑ με θέμα: «Απάντηση επί του φακέλου τροποποίησης και ανανέωσης των ΑΕΠΟ».
37. Την με α.π. οικ. 10989/24-07-2018 Απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ με θέμα: «Τροποποίηση και ανανέωση της α.π. οικ. 110417/5-10-2000 Απόφασης (ΚΥΑ) Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του έργου: «Μικρό Υδροηλεκτρικό Έργο (ΜΥΗΕ) Δαφνοζωνάρα –Σανίδι, ισχύος 11,2 MW, επί του ποταμού Αχελώου, στους Δήμους Αμφιλοχίας και Αγράφων, Περιφερειακών Ενοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Ευρυτανίας» (ΑΔΑ: ΩΑΑΥ4653Π8-Ψ6Λ).
38. Την με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/51908/4607/06-08-2018 και ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/ΤΕΠ 53577/4796/13-08-2018 αναφορά του Πολιτιστικού – Περιβαλλοντολογικού Συλλόγου Κοιλιάδας του Αχελώου.
39. Το με α.π. 149697/17-08-2018 έγγραφο της Δ/σης Υδάτων Δυτικής Ελλάδας (α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/56350/5274/29-08-2018).
40. Την με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/52621/4658/08-08-2018 αίτηση του Πολιτιστικού – Περιβαλλοντικού Συλλόγου Κοιλιάδας του Αχελώου προς το ΣΕΝΕ.
41. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/68733/6453/10-10-2018 και ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/68934/6839/24-10-2018 έγγραφο του Πολιτιστικού – Περιβαλλοντολογικού Συλλόγου Κοιλιάδας του Αχελώου προς το ΣΕΝΕ.
42. Το με α.π. ΔΑΕΕ/2924/ΔΑΦ/30-11-2018 έγγραφο της Δ/σης Αντιπλημμυρικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/89812/7974/7-12-2018).
43. Την με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/18943/1479/01-03-2019 επιστολή του Πολιτιστικού – Περιβαλλοντικού Συλλόγου Κοιλιάδας του Αχελώου, με συνημμένα.

44. Το με α.π. 123413/20-02-2019 έγγραφο της Δ/σης Υδάτων Δυτικής Ελλάδας με θέμα: «Αναφορικά με Πρόταση προς Οριοθέτηση ποταμού Αχελώου, στο τμήμα του από γέφυρα Κοράκου έως γέφυρα Τέμπλας.»
45. Την με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/16995/1301/25-02-2019 εντολή διενέργειας ελέγχου στους επιθεωρητές του ΣΕΝΕ.
46. Την από 06-03-2019 Έκθεση Αυτοψίας του ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/ΤΕΠ.
47. Την με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/20785/1614/06-03-2019 αναφορά του Πολιτιστικού – Περιβαλλοντικού Συλλόγου Κοιλιάδας του Αχελώου.
48. Την με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/25655/1945/20-03-2019 επιστολή της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ, υπογράφουσα από την κα Τσιγκνάκου Π., Δ/ντρια Υδροηλεκτρικών Έργων, με την οποία απεστάλησαν έγγραφα και δόθηκαν διευκρινίσεις επί της έκθεσης αυτοψίας.
49. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/70654/6206/02-08-2019 έγγραφο του Πολιτιστικού – Περιβαλλοντικού Συλλόγου Κοιλιάδας του Αχελώου, με συνημμένα.
50. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/72458/6327/09-08-2019 έγγραφο του Πολιτιστικού – Περιβαλλοντικού Συλλόγου Κοιλιάδας του Αχελώου.
51. Την με Α/Α/33/13-09-2019 Έκθεση μερικού Ελέγχου της Υπηρεσία μας η οποία διαβιβάσθηκε με το Α.Π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ 83179/6993/19-09-2019 έγγραφό μας, με την κλήση σε απολογία.
52. Το από 23-09-2019 έγγραφο της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/85222/7139/24-09-2019)
53. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/86485/7244/27-09-2019 έγγραφό μας προς τις υπηρεσίες για διευκρινίσεις – παροχή στοιχείων.
54. Το Α.Π. ΣΕΝΕ/ΤΕΠ 95460/7855/21-10-2019 Απολογητικό Υπόμνημα της εταιρείας.
55. Το με α.π. 228788/11-10-2019 έγγραφο του Δασαρχείου Αμφιλοχίας (α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/96498/7942/23-20-2019).
56. Το με α.π. 234654/17-10-2019 έγγραφο της Δ/σης Δασών Αιτωλ/νίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου (α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ 99415/8117/31-10-2019).
57. Το με α.π. ΥΠΠΟ.Α/ΥΝΕΜΤΕΔΕΠΝΙ/Φ10-β/19-11-2019 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού-Υπηρεσία Νεώτερων Μνημείων & Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδας Πελοποννήσου & Νοτίου Ιονίου.
58. Το με α.π. ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/293780/5333/12-11-2019 έγγραφο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος-Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Αιτ/νίας (α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/109637/8702/26-11-2019)
59. Το με α.π. ΥΠΠΟ.Α/ΥΝΕΜΤΕΔΕΠΝΙ/Φ10-β/14-05-2020 έγγραφο της υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου και Νότιου Ιονίου (α.π. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/46375/3053/18-05-2020).
60. Το άρθρο 14, παρ. 2 του Ν.3801/2009 (ΦΕΚ 163/Α) «Ρυθμίσεις θεμάτων προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και άλλες διατάξεις οργάνωσης και λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης».
61. Το Ν. 4622/2019 (ΦΕΚ 133 Α') «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».

ΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ

ότι κατά την περιβαλλοντική επιθεώρηση που διενεργήθηκε στις 06-03-2019 από τους Επιθεωρητές του Σώματος Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδος/Τμήματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος (ΣΕΝΕ/ΤΕΠ) κα Νικηφοράκη Μαρία, Χημικό ΠΕ Περιβάλλοντος, κ. Ντζουροπάνο Φώτιο, Δασολόγο ΠΕ Γεωτεχνικών και κ. Οικονομίδα Λεωνίδα, Μεταλλειολόγο ΠΕ Μηχανικών (ο οποίος συμμετείχε στον έλεγχο και έχει αποχωρήσει από το ΣΕΝΕ) στο Μικρό Υδροηλεκτρικό Έργο (ΜΥΗΕ), της εταιρείας «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ», το οποίο κατασκευάστηκε και λειτουργεί επί του ποταμού Αχελώου στην περιοχή Δαφνοζωνάρα – Σανίδι των Περιφερειακών Ενοτήτων Αιτωλοακαρνανίας – Ευρυτανίας, διαπιστώθηκε παράβαση διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων.

Ειδικότερα διαπιστώθηκε:

Παράβαση 1^η: Μη τήρηση του Περιβαλλοντικού Όρου Α.III 3 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ που αφορά στη διάταξη ελευθεροεπικοινωνίας (δίοδο) της ιχθυοπανίδας

Κατά την επιθεώρηση διαπιστώθηκε ότι δεν καθίσταται δυνατή η ελευθεροεπικοινωνία της ιχθυοπανίδας, καθώς δεν υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης της ιχθυοπανίδας στην κατασκευασμένη διάταξη της ιχθυόσκαλας, κατά παράβαση της (37) σχετικής ΑΕΠΟ.

Η καπάνη απόληξη της διάταξης ελευθεροεπικοινωνίας της ιχθυοπανίδας (ιχθυόσκαλας) δεν καταλήγει στο κύριο σώμα του ποταμού, αλλά σε απόσταση μερικών δεκάδων μέτρων από το σώμα του ποταμού δημιουργώντας υδάτινη απορροή, το πλάτος της οποίας κυμαίνονταν από 2 – 3m περίπου έως το σημείο κατάληξης στο ποτάμι. Επίσης διαπιστώθηκε ότι σε απόσταση 3- 4 m περίπου από την απόληξη της ιχθυόσκαλας και για μήκος 5 m περίπου, το βάθος της απορροής δεν ξεπερνούσε κατά θέσεις τα 10cm που καθιστούσε ανέφικτη τη διέλευση της ιχθυοπανίδας.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας συνιστά υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α) διότι δεν διασφαλίζεται η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας του φυσικού συστήματος.

Η εταιρεία στο (48) σχετικό της έγγραφο αναφέρει ότι:

«Η επιτυχής λειτουργία της ιχθυόσκαλας έχει επανειλημμένα επαληθευτεί και έχει τόσο σε φωτογραφίες (βλ. θεωρημένο φάκελο που συνοδεύει την από 24-7-2018 Απόφαση) όσο και σε video. Επισημαίνεται στο σημείο αυτό ότι, η διέλευση των ψαριών είναι εκ φύσεως εποχιακή (αναλόγως εάν πρόκειται για ανάδρομα ή κατάδρομα είδη).»

Επίσης, στο (54) σχετικό απολογητικό της υπόμνημα η εταιρεία αναφέρει τα κάτωθι:

«Στην περιοχή όπου βρίσκεται το ΜΥΗΕ ο ποταμός Αχελώος διέρχεται από στενό φαράγγι με παρακατακόρυφα πρηνή και δεν τίθεται εξ ορισμού θέμα διαχωρισμού της βαθιάς από την πλημμυρική κοίτη, αφού ταυτίζονται, ούτε φυσικά η αδόκιμη αναφορά σε κύριο σώμα ποταμού. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός αυτό, είναι προφανές ότι η απόληξη του ιχθυοδρόμου αξιωματικά βρίσκεται μέσα στη βαθιά κοίτη του ποταμού. Τυχόν μεταβαλλόμενοι μαιανδρισμοί της κοίτης αποτελούν εποχιακό φαινόμενο και φυσικό χαρακτηριστικό όλων των ποταμών με χειμαρρώδη ροή, η οποία κατά τους θερινούς μήνες δημιουργεί πολύ χαμηλές στάθμες νερού στην κοίτη. Όπως προκύπτει και από τους πίνακες που σας έχουμε ήδη χορηγήσει, η θερινή ροή του ποταμού κατεβαίνει χαμηλότερα των 3 m³/sec ενώ η μέση πλημμυρική παροχή για την περίοδο 1968-2018 είναι 1.030 m³/sec (στοιχεία ΔΕΗ), που αποδεικνύουν τα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής.

Οι διεθνείς προδιαγραφές και οδηγίες σχεδιασμού και λειτουργίας ιχθυοδρόμων επιβάλλουν αναπόδραστα την κατασκευή τους στην άκρη των φραγμάτων και σε ασφαλή απόσταση από την έξοδο των μονάδων παραγωγής και όχι στο κέντρο της κοίτης.

Πλέον αυτών, σας έχει ήδη αποσταλεί ο εγκεκριμένος Φάκελος που συνοδεύει την από 24-07-2018 Απόφασης ανανέωσης και τροποποίησης ΑΕΠΟ, όπου περιλαμβάνονται φωτογραφίες/στιγμιότυπα από τυχαίες διελεύσεις ψαριών. Σχετικό οπτικό υλικό (video), είναι διαθέσιμο εφόσον ζητηθεί, ενώ έχει προβληφθεί και στη διάρκεια της από 20-09-2017 συνεδρίασης του ΚΕΣΠΑ, η οποία γνωμοδότησε θετικά για την έκδοση της από 24-07-2018 Απόφασης και τροποποίησης ΑΕΠΟ.

Τέλος, σχετικά με την κινητή κατασκευή δεξαμενών που τοποθετείται στο πέρας του καπάνη κλάδου όταν απαιτείται από τις υδραυλικές συνθήκες του ποταμού, η λειτουργία αυτή γνωστοποιήθηκε αρμοδίως και απεικονίζεται σαφώς στα σχέδια γενικής οριζοντιογραφίας και κατά μήκος τομής του ιχθυοδρόμου τα οποία περιέχονται στον εγκεκριμένο Φάκελο ανανέωσης και τροποποίησης ΑΕΠΟ.

Συνεπεία των ανωτέρω, το συμπέρασμα περί μη λειτουργίας του ιχθυοδρόμου αποδεικνύεται αυθαίρετο, χωρίς τεχνικό, επιστημονικό ή ουσιαστικό εν γένει έρεισμα.»

Τα διαπιστωθέντα από τους επιθεωρητές κατά την αυτοψία έρχονται σε αντίθεση με τα όσα αναφέρει η εταιρεία. Η έξοδος της διάταξης δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί για τη δίοδο της ιχθυοπανίδας, διότι καταλήγει στο κενό, τουλάχιστον 3,5 m από την κοίτη (βλ. φωτ. 7, 23 & 24 της (51) σχετικής έκθεσης ελέγχου).

Η περιστασιακή χρήση από την εταιρεία της πρόσθετης μεταλλικής κατασκευής ως προέκταση στο τελείωμα της διάταξης της ιχθυόσκαλας επιβεβαιώνει την αδυναμία της ελευθεροεπικοινωνίας της ιχθυοπανίδας στην κατασκευαζόμενη μόνιμη διάταξη.

Δεδομένου ότι δεν εξασφαλίζεται ελευθεροεπικοινωνίας της ιχθυοπανίδας, η εταιρεία όφειλε να έχει κατασκευάσει με άλλες τεχνικές προδιαγραφές την ιχθυόσκαλα. Επιπλέον η εταιρεία δεν προσκόμισε επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν τη διασφάλιση της δόδου της ιχθυοπανίδας από τη συγκεκριμένη διάταξη.

Συνεπώς η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Παράβαση 2^η: Μη τήρηση του Περιβαλλοντικού Όρου Α.III4 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ για τη δίοδο μικρών σκαφών

Η διώρυγα έχει κατασκευαστεί με τεχνικά χαρακτηριστικά που διαφοροποιούνται από την εγκεκριμένη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και δεν δύναται να εξασφαλιστεί η διέλευση μικρών σκαφών και η απρόσκοπτη άσκηση αθλητικών δραστηριοτήτων, κατά παράβαση της (37) σχετικής ΑΕΠΟ.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας συνιστά υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α) διότι προκαλούνται αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον περιβαλλοντικό όρο Α.III4 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ θα πρέπει να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη άσκηση αθλητικών δραστηριοτήτων μέσω διώρυγας, πλάτους 3m και αποτελούμενη από δύο ανιόντες κλάδους και ενδιάμεσο οριζόντιο θάλαμο. Η μεταφορά των σκαφών θα γίνεται πάνω σε ειδικό ιμάντα που διατρέχει τη διώρυγα και λειτουργεί με δικό του μηχανισμό. Από τα υποβληθέντα σχέδια της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων προκύπτει ότι το συνολικό μήκος του οριζόντιου τμήματος της διώρυγας είναι 16.50m και εκτείνεται στο κύριο σώμα του φράγματος (4.00m), στον ανάντη πρόβολο (7.05m) και σε τμήμα εκτός του προβόλου (5.45m).

Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκαν τα κάτωθι:

1. Δεν έχει κατασκευαστεί το οριζόντιο τμήμα μήκους 5.45m εκτός του σώματος του φράγματος καθώς και το οριζόντιο τμήμα μήκους 7.05m στον ανάντη πρόβολο (βλ. φωτ. 19, 20 της (51) σχετικής έκθεσης ελέγχου).
2. Ο μηχανισμός με τον ειδικό ιμάντα δεν διατρέχει όλη τη διώρυγα και συγκεκριμένα το οριζόντιο κατασκευασμένο τμήμα της διώρυγας (βλ. φωτ. 21 της έκθεσης ελέγχου).
3. Στο κεκλιμένο τμήμα, όπου υφίστανται ο ειδικός ιμάντας, δεν εξασφαλίζεται η ασφαλής διέλευση με τους αθλητές εντός των σκαφών καθώς τα κινούμενα μέρη λειτουργίας του ιμάντα (ράουλα) είναι ακάλυπτα μη παρέχοντας ασφαλή διέλευση και συγχρόνως δεν υπάρχουν στηρίγματα για τους επιβαίνοντες στα σκάφη (βλ. φωτ. 22 της έκθεσης ελέγχου).
4. Σε περίπτωση διέλευσης του σκάφους χωρίς επιβαίνοντα, δεν έχει διαμορφωθεί θέση για την απόβαση των αθλητών (προβλήτα) και γενικότερα προκύπτει ότι δεν υπάρχει σχεδιασμός για την πεζή διέλευσή τους.

Η εταιρεία στο (48) σχετικό της έγγραφο δίνει διευκρινίσεις σχετικά με τα ανωτέρω αναγραφόμενα, αναφέροντας τα κάτωθι:

«Κατά τη διάρκεια συχνών και ισχυρών πλημμυρικών φαινομένων, η ανύψωση της στάθμης στη λεκάνη κατάκλισης καθιστά υποχρεωτική την ύπαρξη εγκάρσιου στοιχείου φραγής (κατακόρυφο θυρόφραγμα), στο ανώτερο οριζόντιο τμήμα της διώρυγας αυτής, έτσι ώστε να απομονώνεται και να προστατεύεται ο κατάντη κλάδος του μηχανισμού από βέβαιη καταστροφή λόγω υψηλών ταχυτήτων νερού και σημαντικής παροχής υπερχείλισης.

Στη θέση του θυροφράγματος και για μήκος περίπου 4 m η διέλευση των σκαφών γίνεται υποβοηθούμενη με χρήση των ειδικά τοποθετημένων ράουλων κύλισης. Για βελτιωμένη λειτουργία και πρόσθετη ασφάλεια έχει τοποθετηθεί εκατέρωθεν μεταλλική κουπαστή άνω των ράουλων κύλισης.

Η πρόσβαση στο οριζόντιο τμήμα από το προσωπικό του σταθμού γίνεται μέσω διαδρόμου, ο οποίος μάλιστα πρόσφατα επεκτάθηκε, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία του.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, για λόγους ασφαλείας, η μεταφορά των σκαφών γίνεται χωρίς επιβάτες. Επίσης για λόγους ασφαλείας, η χρήση της διόδου από μικρά σκάφη (canoε, kayak) πραγματοποιείται αυστηρά κατόπιν έγκαιρης συνεννόησης και η λειτουργία του μηχανισμού γίνεται αποκλειστικά από το έμπειρο προσωπικό του σταθμού, όπως άλλωστε προβλέπεται και στον όρο 30.2 της από 24.07.2018 Απόφασης.»

Επίσης, στο (54) σχετικό απολογητικό της υπόμνημα η εταιρεία ισχυρίζεται τα εξής:

«Κατ' αρχήν ως γνωστό, τα τεχνικά σχέδια που περιλαμβάνονται σε μία Μ.Π.Ε. ή σε Φάκελο Ανανέωσης ή Τροποποίησης ΑΕΠΟ δεν αποτελούν κατασκευαστικά σχέδια ή σχέδια εφαρμογής της κατασκευής, αλλά απεικονίζουν σαφώς τα έργα πολιτικού μηχανικού (πρωτογενή σκυροδέματα κλπ) και ενδεικτικά τα κινητά τμήματα ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και τις στηρίξεις αυτών (δευτερογενή σκυροδέματα και μεταλλικά στοιχεία στήριξης).

Ειδικότερα, σε σχέση με τα αναφερόμενα ως ευρήματα της αυτοψίας σας:

1. Τα περιμετρικά σκυροδέματα τα οποία οριοθετούν την εγκατάσταση της διόδου μικρών σκαφών κατασκευάστηκαν όπως περιγράφεται στο κείμενο και στα σχέδια του εγκεκριμένου Φακέλου. Δεν υπάρχουν τμήματα σκυροδέματος μη κατασκευασθέντα. Η εσωτερική στήριξη του μηχανισμού κίνησης αποτελεί στοιχείο που επιβάλλεται να συνοδεύει τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και είναι ενδεικτική.
2. Ο μηχανισμός διατρέχει όλη τη διώρυγα, υποβοηθούμενος στο οριζόντιο τμήμα, για λόγους ασφαλείας.
3. Η διέλευση των αθλητών από το κεκλιμένο τμήμα των σκαφών ορθώς δεν επιβάλλεται από τον οικείο Π.Ο., καθόσον δεν επιτρέπεται από τις διεθνείς πρακτικές τέτοιων δραστηριοτήτων, για λόγους ασφαλείας. Η αναφορά σε απρόσκοπτη άσκηση αθλητικών δραστηριοτήτων δεν σχετίζεται με την υποβοήθηση ή μη της διέλευσης δια του φράγματος, αλλά με την παροχή της δυνατότητας για διέλευση, η οποία αδιαμφισβήτητα εξασφαλίζεται. Η διόδος υπάρχει για να αίρεται το εμπόδιο που αυτονόητα αποτελεί το σώμα του φράγματος, ώστε να διευκολύνεται η απρόσκοπτη διεξαγωγή ναυαθλητικών δραστηριοτήτων με μεταφορά των σκαφών μέσω του μηχανισμού και όχι των αθλητών. Αυτό ακριβώς αναφέρεται στην ισχύουσα ΑΕΠΟ, όρος X 30.2. Συγκεκριμένα, η διέλευση των επιβατών προβλέπεται να πραγματοποιείται πεζή, από το διαμορφωμένο κεκλιμένο επίπεδο στην αριστερή πλευρά του έργου.
4. Οι δραστηριότητες αυτές που λαμβάνουν χώρα σε δύσβατα και αποκομμένα μέρη, εκ της φύσεως τους δεν απαιτούν ειδικά έργα ελλιμενισμού (προβλήτες κλπ). Η απόβαση των αθλητών από τα ανάντη γίνεται εύκολα μέσω της σκάλας που οδηγεί στην άκρη της γέφυρας του φράγματος και συνέχεια στην κατάντη πλευρά για επιβίβαση. Η κίνηση αυτή είναι απλούστατη, άμεσα αντιληπτή και γνωρίζετε καλά ότι την προσεγγίσατε κατά την από 06-03-2019 επίσκεψή σας.

Τέλος, για τη διέλευση μικρών σκαφών και την προσέγγιση των επιβατών τους στο Έργο ισχύει ό,τι και για την πρόσβασή τους μέσω της χερσαίας οδού προσπέλασης: Είναι εποπτευόμενη και ελεγχόμενη, για λόγους ασφαλείας των επισκεπτών, των εγκαταστάσεων και του εργαζομένου προσωπικού και αυτό επιβάλλεται ρητά και από το σχετικό όρο X 30.2 της ισχύουσας ΑΕΠΟ...

Υπογραμμίζεται ακόμη ότι η έμφαση στην ασφάλεια επισκεπτών, εργαζομένων και εγκαταστάσεων συνιστά βασική απαίτηση των ασφαλιστικών εταιρειών, οι οποίες επιβάλλουν να ελέγχεται και να περιορίζεται η προσέγγιση των χώρων και των εγκαταστάσεων από τους μη έχοντες εργασία.

Όλα τα ανωτέρω αποδεικνύουν την πλήρως εξασφαλισμένη δυνατότητα απρόσκοπτης διεξαγωγής αυτού του τύπου ναυαθλητικών δραστηριοτήτων, που είναι και η ουσία των προβλέψεων των περιβαλλοντικών όρων.»

Οι ανωτέρω ισχυρισμοί της εταιρείας δεν αναιρούν τα όσα διαπιστώθηκαν κατά την επιθεώρηση. Ο μηχανισμός με τον ειδικό ιμάντα δεν διατρέχει όλη τη διώρυγα. Ο αναβάτης θα πρέπει να ανέβει τη σκάλα μέχρι την άκρη της γέφυρας, να κατέβει και μετά θα πρέπει να διασχίσει μία απροστάτευτη δίοδο προς το κεκλιμένο τμήμα της διώρυγας. Το κανό θα πρέπει να μεταφερθεί από υπάλληλο της εταιρείας (υποβοηθούμενη διέλευση). Η επίσκεψη της διόδου αυτής που οδηγεί στην κατάντη πλευρά της διώρυγας έγινε πολύ δύσκολα από τον επιθεωρητή. Επιπλέον δεν υπήρχε καμία ασφάλεια.

Ο μηχανισμός της διώρυγας ήταν φανερό ότι δεν είχε χρησιμοποιηθεί για πολύ καιρό, γεγονός που επιβεβαίωσε επιτόπου και ο υπεύθυνος του έργου, με δήλωσή του ότι δεν έχει διέλθει σκάφος και δεν έχει χρησιμοποιηθεί από το κοινό η συγκεκριμένη διάταξη. Επιπλέον δεν προσκομίστηκε κανένα πραγματικό στοιχείο που να αποδεικνύει ότι συνεχίζεται η απρόσκοπτη διεξαγωγή των αθλητικών δραστηριοτήτων.

Συνεπώς η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Παράβαση 3^η: Μη τήρηση του Περιβαλλοντικού Όρου Α. ΙΙΙ6 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ σχετικά με τις προσωρινές εγκαταστάσεις εργοταξίου

Κατά την επιθεώρηση διαπιστώθηκε ότι εντός των εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τις εργασίες αποκατάστασης του φράγματος αποθηκεύονταν υλικά σε μη τσιμεντοστρωμένο και μη στεγασμένο υπαίθριο χώρο επί του εδάφους, ελαστικά, μεταλλικά σκραπ και παλαιά σίδερα, μηχανολογικός εξοπλισμός προς ανακύκλωση και βαρέλια, με αποτέλεσμα να έχουν διαρρεύσει σημειακά έλαια, κατά παράβαση των διατάξεων του Ν. 1650/1986, της ΚΥΑ 50910/2727/2003, του Ν. 4042/2012 και του ΠΔ 82/2004 .

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας συνιστά υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α).

Η εταιρεία σχετικά με τα ανωτέρω με το (48) έγγραφο της ισχυρίζεται τα εξής:

«Κατά το χρόνο της αυτοψίας το εργοτάξιο ήταν σε παύση, οπότε ορισμένος εξοπλισμός είχε ήδη απομακρυνθεί, μεταξύ αυτών και η μία λεκάνη ασφαλείας υγρών καυσίμων, που πλέον δεν ήταν αναγκαίες, αφού οι χώροι αποθήκευσης καυσίμων είναι άδειοι.

Όπως θα παρατηρήσετε και στις φωτογραφίες που ακολουθούν, έχει πραγματοποιηθεί περαιτέρω καθαρισμός του εργοταξίου από αντικείμενα τα οποία δεν χρησιμοποιούνται.»

Επίσης, στο (54) σχετικό απολογητικό της υπόμνημα η εταιρεία ισχυρίζεται τα εξής:

«Τυχόν υλικά που εντοπίστηκαν εκτός των προβλεπόμενων θέσεων τους εντός του χώρου του εργοταξίου, δε συνιστά εγκατάλειψη, απόρριψη ή ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων... Έχουν ήδη παρασχεθεί τα παραστατικά που αποδεικνύουν ότι η εταιρεία διαθέτει τα κατάλληλα συστήματα διαχείρισης αποβλήτων πάσης φύσεως.

Όσον αφορά δε τις χαρακτηριζόμενες ως μικρές σημειακές κηλίδες ελαίων επί του εδάφους, σημειώνουμε ότι δεν αποτυπώθηκαν φωτογραφικά, προφανώς λόγω του απειροελάχιστου μεγέθους τους. Οπωσδήποτε είναι ήσσονος σημασίας και σε καμιά περίπτωση δεν συνιστούν ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων. Άμεσα πραγματοποιήθηκε καθαρισμός τους, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες που ισχύουν σε τέτοιες περιπτώσεις διαφυγής υλικού μικρής κλίμακας, δηλαδή: Κάλυψη με απορροφητικό υλικό, που υπάρχει

διαθέσιμο στο εργοτάξιο, ώστε να περιοριστεί η επέκταση της διαρροής και στη συνέχεια απομάκρυνση του επιφανειακού στρώματος εδάφους, προσωρινή αποθήκευση του σε ασφαλές μέρος και απομάκρυνσή του από κατάλληλα αδειοδοτημένο υπεργολάβο για περαιτέρω διαχείρισή του ως επικίνδυνο υλικό. Με την ολοκλήρωση των εργασιών το εργοτάξιο θα απομακρυνθεί και θα ακολουθήσει διαμόρφωση του χώρου εντός των τιθέμενων προθεσμιών και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην από 24.07.2018 απόφαση ανανέωσης και τροποποίησης ΑΕΠΟ του ΜΥΗΕ.

Η εγκατάσταση εργοταξίων δεν απαιτείται να γίνεται σε τσιμεντοστρωμένο χώρο. Το εργοτάξιο λειτούργησε σε ιδιόκτητο και μη-δασικό χώρο, όπως προβλέπεται στην από 24.07.2018 απόφαση ανανέωσης και τροποποίησης ΑΕΠΟ του ΜΥΗΕ. Ο χαρακτηρισμός της έκτασης αναλύεται στο κεφ. 12 και προσκομίζονται τα σχετικά έγγραφα.»

Οι ανωτέρω ισχυρισμοί της εταιρείας δεν αναιρούν τη διαπιστωθείσα κατά την επιθεώρηση παράβαση. Η ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων συμπεριλαμβανομένων και ελαιωδών στο έδαφος (βλ. φωτ. 33-36 της (51) σχετικής έκθεσης ελέγχου) πραγματοποιούταν κατά παράβαση της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Συγκεκριμένα, παραβιάζονται οι διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 1650/86, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 3010/2002 και ισχύει, (σχετ. 1 & 4) και των άρθρων 14, 29 & 30 του Ν. 4042/2012 (σχετ. 6), σύμφωνα με τα οποία απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη διαχείριση των αποβλήτων και η ανάμειξη επικίνδυνων αποβλήτων με άλλα απόβλητα, ουσίες ή υλικά.

Ειδικά για τα Απόβλητα Λιπαντικά Έλαια, με βάση τα οριζόμενα στα άρθρα 3, 4, 5 και 8 του ΠΔ 82/2004 (σχετικό 23) απαγορεύεται κάθε εναπόθεση ή και απόρριψη τους που έχει επιβλαβείς επιπτώσεις στο έδαφος και στον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα. Οποιοσδήποτε κατέχει ΑΛΕ υποχρεούται να τα θέσει στη διάθεσή του ή του Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης.

Επίσης, σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2 και 2.4 του κεφαλαίου 2 της ΚΥΑ 24944/1159/2006 (σχετ. 22), η εταιρεία έχει την υποχρέωση να εναποθέτει τα επικίνδυνα απόβλητα ή σε κτιριακές εγκαταστάσεις ή σε στεγανές δεξαμενές με συγκεκριμένες προδιαγραφές και να λαμβάνει τα ανάλογα μέτρα ασφαλείας για την αποφυγή διαρροών και εκπομπών.

Η εταιρεία όφειλε να εφαρμόζει όλες τις παραπάνω διαδικασίες και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος. Μετά την επιθεώρηση, πραγματοποίησε μερικό καθαρισμό του οικοπέδου, όπως αποτυπώνεται στο φωτογραφικό υλικό που προσκόμισε, δηλαδή προέβη σε ενέργειες που αποδεικνύουν μερική αλλά όχι πλήρη συμμόρφωση ως προς τις προβλέψεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Δεν έγινε απομάκρυνση όλου του όγκου των αποβλήτων που βρέθηκαν στο χώρο του εργοταξίου, ούτε στεγανοποιήθηκε ο χώρος που αποθηκεύονται, αλλά ούτε έγινε προμήθεια ειδικών κάδων – δεξαμενών – περιεκτών ή κατασκευή λεκανών ασφαλείας όπου απαιτείται για τη συλλογή τυχόν διαρροών από τις εργασίες – αποθήκευση που πραγματοποιούνται στις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις.

Συνεπώς η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Παράβαση 4^η: Μη αδειοδοτημένο σημείο υδροληψίας – Μη τήρηση του Περιβαλλοντικού Όρου Α. ΙΧ. 39 (iii) της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ σχετικά με τη νόμιμη χρήση νερού.

α. Η εταιρεία χρησιμοποιεί για υδροληψία δεξαμενή και αντλητικό σύστημα, για τα οποία δεν διαθέτει άδεια χρήσης υδάτων και εκτέλεσης έργων αξιοποίησής τους, κατά παράβαση του Ν.3199/2003 και της ΚΥΑ με Η.Π. 43504/2005 (σχετ. 26 & 27 αντίστοιχα).

β. Η εταιρεία δεν προσκόμισε παραστατικά -δελτία αποστολής για την προμήθεια του νερού με τα βυτία που χρησιμοποιήθηκαν, ούτε άλλα στοιχεία που να αποδεικνύουν τη νόμιμη χρήση νερού, κατά παράβαση της ΑΕΠΟ.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας συνιστά υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α).

α. Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι υπάρχει αντλητικό σύστημα για υδροληψία και όπως δηλώθηκε από τον υπεύθυνο το νερό προέρχεται από τσιμεντένια υπόγεια δεξαμενή. Αν και ζητήθηκε από τους επιθεωρητές να επισκεφτούν το χώρο που βρίσκεται η δεξαμενή, δεν ανοίχθηκε η πόρτα εισόδου που οδηγεί στο περιφραγμένο οικόπεδο όπου βρίσκεται η δεξαμενή. Επίσης, ζητήθηκαν στοιχεία για τη συγκεκριμένη δεξαμενή (θέση, γεωμετρικά χαρακτηριστικά, φωτογραφικό υλικό).

Σύμφωνα με το (48) σχετικό έγγραφο της εταιρείας, η δεξαμενή χρησιμοποιείται για δασοφυλάκηση, εξυπηρέτηση κτηνοτρόφων και για την κάλυψη έκτακτων αναγκών του εργοταξίου (π.χ. εργασίες σκυροδέτησης και λοιπές χρήσεις). Επίσης, η εταιρεία στο (54) σχετικό απολογητικό της υπόμνημα ισχυρίζεται τα εξής:

«Η υπό συζήτηση δεξαμενή έχει υλοποιηθεί ως αντισταθμιστικό έργο – δωρεά προς τον τότε Δήμο Ινάχου, νυν Δήμο Αμφιλοχίας από την κατασκευάστρια εταιρεία για την εξυπηρέτηση αναγκών κτηνοτροφίας και δασοφυλάκησης.

Αποτελεί δασοτεχνικό έργο. Η αδειοδότησή της δεν μας αφορά. Η κατασκευή και λειτουργία της δε σχετίζεται με την Υπηρεσία Δόμησης, παρά μόνο με το οικείο Δασαρχείο.

Η διαχείρισή της δεν ανήκει στην εταιρεία αλλά στον οικείο Δήμο και το δασαρχείο και για το λόγο αυτό η πρόσβαση στο χώρο δεν είναι ευθύνη της Εταιρείας.

Παραστατικά μεταφοράς νερού σας έχουν ήδη παρασχεθεί στις σελίδες 100-102 του τεύχους που συνοδεύει την υπ' αριθ. 472/ΓΤΣ/κδ/19.03.2019 επιστολή της εταιρείας και αφορούν στην απασχόληση νόμιμα αδειοδοτηθέντος και λειτουργούντος υδροφόρου οχήματος με σχετική πιστοποίηση των ωρών εργασίας του, βάσει της οποίας εξοφλήθηκε. Η προέλευση του νερού είναι από νόμιμες γεωτρήσεις για τις ανάγκες της εταιρείας οπότε δεν εκδόθηκαν άλλα παραστατικά μεταφοράς.»

β. Η εταιρεία στο (48) σχετικό έγγραφό της αναφέρει ότι για τις ανάγκες εκτέλεσης των πρόσφατων επισκευών στο έργο αξιοποιήθηκαν οι φορητές δεξαμενές νερού των παρασκευαστηρίων σκυροδέματος, οι οποίες έχουν ήδη απομακρυνθεί μαζί με το συγκρότημα. Εφεδρικά, υπήρχε και η δυνατότητα αξιοποίησης της γεινιάζουσας με το έργο δεξαμενής. Η τροφοδοσία των δεξαμενών πραγματοποιούνταν από υδροφόρα οχήματα (βυτία).

Η εταιρεία προσκόμισε ενδεικτικό απόσπασμα πιστοποίησης εργασιών Σεπτεμβρίου 2018 της εργολήπτριας εταιρείας «ΙΝΑΧΟΣ ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΑ Μ. ΕΠΕ», η οποία, σύμφωνα με το από 31-7-2018 ιδιωτικό συμφωνητικό, έχει αναλάβει την προμήθεια και μεταφορά των αδρανών για την παραγωγή ετοιμού σκυροδέματος και την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης των ζημιών που υπέστησαν η διώρυγα έκπλυσης φερτών, η λεκάνη καταστροφής ενέργειας, οι κατάντη λιθορριπές κι άλλες εργασίες επισκευής, μετά από τις πλημμύρες του ποταμού Αχελώου στις 2-12-2017 και 4-2-2018.

Επιπλέον, στο (54) σχετικό απολογητικό της υπόμνημα η εταιρεία αναφέρει ότι:

«Όπως έχει ήδη αναφερθεί προηγουμένως η εταιρεία προσκόμισε απόσπασμα σχετικού συμφωνητικού και πιστοποίηση ωρών εργασίας υδροφόρου οχήματος, το οποίο εξυπηρέτησε τις ανάγκες του έργου σε μεταφορά νερού. Η εξόφληση του εν λόγω εργολάβου για τη μεταφορά του νερού πραγματοποιήθηκε με πιστοποίηση ωρών εργασίας.

Η προμήθεια νερού έγινε από νόμιμες θέσεις υδροληψίας της ίδιας εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ» κατά μήκος της Ιόνιας Οδού, χωρίς αν απαιτείται έκδοση άλλων πιστοποιητικών.»

Οι ανωτέρω ισχυρισμοί της εταιρείας δεν αναιρούν την παράβαση, διότι:

α. Τα παραστατικά που παραδόθηκαν δεν αποδεικνύουν την αδειοδότηση της δεξαμενής – σημείου υδροληψίας.

Ειδικά για τη δεξαμενή η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Αμφιλοχίας με την υπ' αρ. 134/8-10-2019 απόφασή της (μετά τη διενεργούμενη επιθεώρηση) με ΑΔΑ: ΨΝ60ΩΨΞ-ΙΘΩ αποδέχτηκε τη δωρεά ομβροδεξαμενής για πότισμα αιγοπροβάτων, η οποία έχει κατασκευαστεί από την ΤΕΡΝΑ στην περιοχή Αυλακίου της Δ.Κ. Βρουβιανών του Δ. Αμφιλοχίας.

β. Η εταιρεία δεν προσκόμισε στοιχεία (άδεια χρήσης νερού, συντεταγμένες των σημείων υδροληψίας, λογαριασμούς από εταιρεία ύδρευσης από δίκτυο της περιοχής ή βεβαιώσεις) που να αποδεικνύουν τη νόμιμη χρήση νερού για βιομηχανική χρήση. Αναφέρεται μόνο στα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταφορά νερού.

Συνεπώς η εταιρεία χρησιμοποιεί για υδροληψία δεξαμενή και αντλητικό σύστημα, για τα οποία δεν προσκόμισε στοιχεία νομιμότητας: εγκρίσεις των αρμοδίων υπηρεσιών (υπηρεσία δόμησης, δασαρχείο), στοιχεία για το ιδιοκτησιακό καθεστώς (στοιχεία που αποδεικνύουν τη δωρεά και αποδοχή της) και στοιχεία για τη νόμιμη χρήση νερού, όπως άδεια χρήσης νερού ή παραστατικά μεταφοράς νερού από βυτιοφόρα.

Η εταιρεία, εφόσον η ίδια χρησιμοποιεί το νερό για τις ανάγκες του έργου, είχε την υποχρέωση της νόμιμης χρήσης νερού. Η χρήση του νερού της γεώτρησης χωρίς όριο και ενδεχομένως η μη ορθή διαχείριση και η υπεράντληση υδάτων έχει ως συνέπεια την πιθανή διατάραξη του υδροφόρου ορίζοντα, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.

Συνεπώς η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Παράβαση 5^η: Μερική τήρηση των Περιβαλλοντικών Όρων δ.13, 14, 15.1 και 15.2 της υπ' αρ. οικ. 110417/5-10-2000 ΑΕΠΟ και του όρου 13.1 της υπ' αρ. 145710/12-12-2005 ΑΕΠΟ σχετικά με τους αποθεσιοθάλαμους.

Κατά την επιθεώρηση διαπιστώθηκε ότι οι δύο αποθεσιοθάλαμοι που βρίσκονταν δυτικά και ανατολικά του υποσταθμού Αυλακίου ήταν μερικώς αποκατεστημένοι (φωτ. 27, 28 έκθεσης ελέγχου). Επίσης, στον αποθεσιοθάλαμο που βρίσκεται δυτικά των προσωρινών εργοταξίων, όπου έχει γίνει επέμβαση με διαμόρφωση για την εγκατάσταση της μονάδας παραγωγής σκυροδέματος στο πλαίσιο των έργων αποκατάστασης πολιτικού μηχανικού, διαπιστώθηκε ότι τα δίκτυα συγκράτησης φύτευσης στα πρηνή των αποθέσεων είχαν καταστραφεί (βλ. φωτ. 39, 40 έκθεσης ελέγχου) και υπήρχε πρηνές χωρίς φύτευση. Οι ανωτέρω διαπιστώσεις έρχονται σε αντίθεση με τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους δ.13, 14, 15.1 και 15.2 της υπ' αρ. οικ. 110417/5-10-2000 ΑΕΠΟ (σελ. 5, 6).

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας συνιστά υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α) διότι δεν λήφθηκαν όλα τα μέτρα και δεν πραγματοποιήθηκε το σύνολο των έργων που απαιτούνταν για την αποκατάστασή του.

Σχετικά με τις ανωτέρω διαπιστώσεις, η εταιρεία προσκόμισε ιδιωτικό συμφωνητικό παροχής υπηρεσιών συντήρησης χώρων πρασίνου στην ευρύτερη περιοχή του ΜΥΗΣ Δαφνοζωνάρας & του Υ/Σ Αυλακίου με εργολάβο τον κ. Κυριακόπουλο Κυριάκο, με ημερομηνία 1-11-2018 και ετήσια διάρκεια.

Επίσης, η εταιρεία στο (48) σχετικό έγγραφο της αναφέρει ότι: «Θα πραγματοποιηθεί συμπληρωματική φυτοτεχνική αποκατάσταση των ιδιόκτητων χώρων αποθέσεων, κατόπιν σύνταξης και έγκρισης από την αρμόδια υπηρεσία, ειδικής φυτοτεχνικής μελέτης. Η μελέτη αυτή είναι υπό εκπόνηση και σύντομα αναμένεται η ολοκλήρωση και εφαρμογή της. Σε κάθε περίπτωση, οι χώροι θα αποκατασταθούν με την απομάκρυνση του προσωρινού εργοταξίου, όπως προβλέπεται στον όρο ΙΧ.39.ν της από 24-07-2018 Απόφασης.»

Στο (54) σχετικό απολογητικό της υπόμνημα η εταιρεία αναφέρει: «Ορισμένα τμήματα του δικτύου συγκράτησης φύτευσης καταστράφηκαν κατά τη διάρκεια ραγδαίων βροχοπτώσεων κατά τη χειμερινή περίοδο που προηγήθηκε της αυτοψίας σας.

Η επισκευή τους καλύπτεται από το σχετικό συμφωνητικό συντήρησης χώρων πρασίνου που σας έχει ήδη χορηγηθεί και θα ολοκληρωθεί μετά και την έγκριση της μελέτης συμπληρωματικών φυτοτεχνικών εργασιών που έχει υποβληθεί στο αρμόδιο Δασαρχείο.

Σημειώνεται ότι λόγω της μεγάλης καθυστέρησης έκδοσης της Απόφασης Ανανέωσης και Τροποποίησης ΑΕΠΟ (αίτηση 15.01.2015, έκδοση 24.07.2018), η εταιρεία δεν είχε τη δυνατότητα εκτέλεσης εργασιών για την πλήρη αποκατάσταση του χώρου στο διάστημα των 3,5 ετών που μεσολάβησε για την έκδοση της παραπάνω Απόφασης. Πραγματοποίησε πρόδρομες εργασίες φυτοτεχνικής αποκατάστασης με σκοπό την ενίσχυση της φυσικής ένταξης στο περιβάλλον και σταθεροποίησης των πρανών από φθορές λόγω βόσκησης ή/και καιρικών φαινομένων, τις οποίες θα ολοκληρώσει και θα ενισχύσει, με την έγκριση της σχετικής φυτοτεχνικής μελέτης, η οποία έχει ήδη υποβληθεί στην αρμόδια Υπηρεσία.

Πέραν αυτού και για να αποκτήσει η Υπηρεσία σας πληρέστερη εικόνα για τις μέχρι τώρα εργασίες φυτοτεχνικής αποκατάστασης στους χώρους απόθεσης, δεδομένου ότι κατά τη χρονική περίοδο του ελέγχου σας (06.03.2019) η χλωρίδα της περιοχής δεν είχε ακόμη βλαστήσει, ακολουθούν ορισμένες φωτογραφίες διαφορετικών εποχών του έτους από τις προς αποκατάσταση περιοχές.

Ως εκ των ανωτέρω, δεν έχει νόημα η αναφορά σας σε ελλιπή αποκατάσταση πρανούς, ούτε τυπικά, διότι έχει υποβληθεί ως όφειλε η μελέτη, η οποία δεν έχει ακόμα εγκριθεί ώστε να υλοποιηθούν πλήρως οι σχετικές εργασίες, ούτε ουσιαστικά, όπως φαίνεται από τις φωτογραφίες, διότι οι προσωρινές φυτεύσεις έχουν ήδη εναρμονιστεί με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής.

Εργασίες συντήρησης της βλάστησης πάντως, θα συνεχίσουν ούτως ή άλλως να πραγματοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου, όπως άλλωστε συνέβαινε και συμβαίνει μέχρι και σήμερα σε όλα ανεξαιρέτως τα τμήματα του έργου.»

Οι ανωτέρω ισχυρισμοί της εταιρείας δεν αναιρούν την παράβαση.

Οι αρμόδιες δασικές αρχές για την έγκριση των μελετών και την αδειοδότηση των χώρων επιβεβαιώνουν την παράβαση. Ειδικότερα, σύμφωνα με το (56) σχετικό έγγραφο της Δ/σης Δασών Αιτωλ/νίας δεν έχουν εγκριθεί με Ειδική Τεχνική Μελέτη Εφαρμογής οι χώροι απόθεσης των υλικών εκσκαφής του έργου. Επίσης αναφέρεται ότι η εταιρεία υπέβαλε με αίτησή της με αρ. πρωτ. 130053/13-06-2019 μελέτη φυτικής αποκατάστασης του περιβάλλοντος χώρου στο Δασαρχείο Αμφιλοχίας, η οποία δεν είχε εγκριθεί μέχρι την 27-08-2019 (ημερομηνία του υπ' αριθ. 186296/2019 εγγράφου).

Συνεπώς η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Παράβαση 6^η: Μη τήρηση του Περιβαλλοντικού Όρου Α. ΙΧ. 41 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ (σελ. 18), σχετικά με την οριοθέτηση του τμήματος του π. Αχελώου από 200m ανάντη του πέρατος της λεκάνης κατάκλισης στην Ανώτατη Στάθμη Λειτουργίας έως 200m κατάντη της εξόδου (κατάντη άκρου) της διόδου της Ιχθυοπανίδας.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας συνιστά υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α) διότι δεν έγιναν οι απαιτούμενες ενέργειες για την προστασία των φυσικών πόρων και του οικοσυστήματος.

Η εταιρεία αναφέρει στο (48) σχετικό έγγραφο της τα εξής: «Η Εταιρεία έχει υποβάλει από τις 23-3-2017 φάκελο οριοθέτησης του π. Αχελώου στο τμήμα του μήκους περίπου 32 km, από γέφυρα Κοράκου έως γέφυρα Τέμπλας, στο πλαίσιο αδειοδότησης του μεγάλου ΥΗ.Ε. «Αυλάκι», ισχύος 83,6 MW, το οποίο αναπτύσσει. Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει και την περιοχή του Μ.ΥΗ.Ε. Δαφνοζωνάρα – Σανίδι.

Επειδή όμως η από 24-7-2018 ΑΕΠΟ προβλέπει την υποβολή σχετικού φακέλου ειδικά για το Μ.ΥΗ.Ε. και περιοχή 200m εκατέρωθεν αυτού, η Εταιρεία ήδη προετοιμάζει το σχετικό Φάκελο που θα υποβληθεί εντός των προβλεπόμενων από την ανωτέρω Απόφαση προθεσμιών, δηλαδή έως τις 31-7-2020».

Σε ό,τι αφορά στην οριοθέτηση του ποταμού στο τμήμα από γέφυρα Κοράκου έως γέφυρα Τέμπλας, σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 123413/20-02-2019 έγγραφο της Δ/σης Υδάτων Δυτικής Ελλάδος της Α.Δ. Πελοποννήσου,

Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου, προκύπτει ότι δεν τηρήθηκαν τα οριζόμενα στον Ν. 4258/2014 (άρθρα 2 και 3) και ότι η εν λόγω υπηρεσία δεν έχει γνωμοδοτήσει επί φακέλου περιβαλλοντικής αδειοδότησης του ΜΥΗΕ ή φακέλου τεκμηρίωσης για την υπαγωγή των επιφανειακών Υδάτινου Συστήματος Αχελώος Π.6 και Αχελώος Π.7. Επίσης διαπιστώνονται από την υπηρεσία παραλείψεις και σημειώνεται ότι χρήζει αποσαφηνίσεις η πρόταση που υπέβαλε η εταιρεία οριοθέτησης του υδατορέματος. Συνεπώς δεν τηρήθηκε ο όρος της ΑΕΠΟ σχετικά με την οριοθέτηση του ποταμού.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Παράβαση 7^η: Μη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση πλημμυρών – ελλιπής τήρηση του Περιβαλλοντικού Όρου Α. VII 22.1. της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ σχετικά με τη διάταξη έκπλυσης φερτών και του Περιβαλλοντικού Όρου Α. V 5.3 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ σχετικά με τον καταβίβασμό της στάθμης

α. Κατά την επιθεώρηση διαπιστώθηκε ότι δεν πραγματοποιείται επαρκής εκτόνωση της ενέργειας του ύδατος, με αποτέλεσμα η ενέργεια του νερού να διοχετεύεται στο σώμα του ποταμού (βλ. φωτ. 9, 15 έκθεσης ελέγχου), με υποκείμενα σοβαρά προβλήματα διάβρωσης της κοίτης του ποταμού κατόπιν της λεκάνης εκτόνωσης.

β. Η εταιρεία δεν προέβη στον καταβίβασμό της στάθμης, ως όφειλε, προκειμένου να προστατευτούν τα γεφύρια από πλημμυρικά φαινόμενα εξαιτίας της λειτουργίας του έργου.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας ενδέχεται να προκάλεσε υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α), διότι δεν έλαβε το σύνολο των απαιτούμενων προληπτικών μέτρων με ενδεχόμενες δυσμενείς συνέπειες στο περιβάλλον και την ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά.

α. Σε ό,τι αφορά την ελλιπή τήρηση του Περιβαλλοντικού Όρου Α. VII 22.1. της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ σχετικά με τη διάταξη έκπλυσης φερτών, η εταιρεία στο (48) σχετικό έγγραφό της, ισχυρίζεται τα εξής:

«Η ανωτέρω διαπίστωση μάλλον είναι προϊόν παρανόησης. Η διερχόμενη από τη Διώρυγα έκπλυσης παροχή νερού, της τάξεως των 200-300 m³/s όντως διοχετεύεται στη λεκάνη Αποτόνωσης Ενέργειας ακριβώς για να πραγματοποιείται αποτελεσματική αποτόνωση ενέργειας προ της διοχέτευσής της στα κατόπιν. Η όλη κατασκευαστική διάταξη, καμπύλος τοίχος κλπ. Αλλά και η παρατήρηση της πρακτικής εφαρμογής επιβεβαίωσαν τον υδραυλικό σχεδιασμό του έργου, ο οποίος έγινε από εξειδικευμένο γραφείο υδραυλικών μελετών.

Στο σημείο αυτό και προς επιβεβαίωση της ορθής λειτουργίας του έργου παρατίθεται χαρακτηριστικό απόσπασμα από τα συμπεράσματα της Έκθεσης Ελέγχου Μελετών που συνέταξαν οι κκ. Μαμάσης και Παπανικολάου, αναπληρωτές καθηγητές του ΕΜΠ – Τομέα Υδατικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Σχολής Πολιτικών Μηχανικών (07-2017):

«Το μικρό υδροηλεκτρικό έργο (ΜΥΗΕ) Δαφνοζωνάρα – Σανίδι είναι ένα σύγχρονο έργο που περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διατάξεις που θα εξασφαλίζουν την ενεργειακή παραγωγή ικανοποιώντας παράλληλα όλες τις περιβαλλοντικές δεσμεύσεις. Εκτός από την εξασφάλιση της οικολογικής παροχής και τη δίοδο ιχθύων το έργο περιλαμβάνει διατάξεις έκπλυσης φερτών και δίοδο μικρών σκαφών που το καθιστούν μοναδικό στον ελληνικό χώρο».

Επίσης στο (54) σχετικό απολογητικό της υπόμνημα η εταιρεία ισχυρίζεται τα κάτωθι:

«... Ο υδραυλικός σχεδιασμός του έργου πραγματοποιήθηκε από εξειδικευμένο γραφείο υδραυλικών μελετών με πολυετή εμπειρία στο σχεδιασμό φραγμάτων, σε συνεργασία με το έμπειρο προσωπικό της εταιρείας μας. Έχουν εφαρμοστεί οι διεθνείς προδιαγραφές και κατευθυντήριες οδηγίες για το σχεδιασμό χαμηλού ύψους φραγμάτων.

Το έργο διαθέτει δύο μεγάλα βαθιά θυροφράγματα για την έκπλυση συρόμενων φερτών και ένα μικρότερο σε υψηλότερη θέση για την έκπλυση επιπλεόντων φερτών. Κατά τη διάρκεια της αυτοψίας έγινε επίδειξη λειτουργίας

μόνο του μικρού θυροφράγματος με μερικό άνοιγμα κατά ένα ποσοστό. Η διώρυγα έκπλυσης, που είναι κοινή και για τα τρία θυροφράγματα, καταλήγει στη λεκάνη αποτόνωσης ενέργειας.

Οι λόγοι που σχεδιάστηκε κατ' αυτόν τον τρόπο είναι αφενός για να πραγματοποιείται επαρκής εκτόνωση της ενέργειας της διερχόμενης παροχής, όση και αν είναι αυτή, αφετέρου για να παρασύρει στα κατάντη τα φερτά υλικά (συρόμενα και επιπλέοντα) που τυχόν συσσωρευτούν στη λεκάνη αποτόνωσης ενέργειας. Ο σχεδιασμός της λεκάνης αποτόνωσης ενέργειας είναι κλασικός αυτού του τύπου των έργων (American Society of Civil Engineers guidelines, USACE Bureau of Reclamations guidelines κ.ά.). Ο εν γένει σχεδιασμός του φράγματος χαρακτηρίζεται από αρτιότητα και λειτουργικότητα, στην αιχμή της τεχνολογίας και της επιστήμης.

Η ορθότητα της λειτουργίας της διάταξης αποδεικνύεται και επαληθεύεται:

- 1) Διότι η λεκάνη κατάκλυσης, παρά τη μεγάλη στερεοαπορροή του Αχελώου και τη μικρή της χωρητικότητα, δεν έχει γεμίσει φερτά, άρα η διώρυγα επιτελεί το σκοπό κατασκευής της,
- 2) Διότι η κοίτη κατάντη του έργου δεν έχει διαβρωθεί, άρα η λεκάνη αποτόνωσης ενέργειας λειτουργεί πολύ καλά, όπως σχεδιάστηκε, περιορίζοντας εντός της έκτασής της την τεράστια αποτόνωση ενέργειας από τις πολύ υψηλές πλημμυρικές αιχμές,
- 3) Από τις παρατηρήσεις και τον επιστημονικό έλεγχο έγκριτων μηχανικών της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας – καθηγητών του ΕΜΠ στις σχετικές με το αντικείμενο έδρες, οι οποίοι κατόπιν επιτόπιου ελέγχου βεβαιώνουν σε σχετική έκθεση ελέγχου μελετών του ΜΥΗΕ την ορθή και κυρίως την αποτελεσματική λειτουργία της διάταξης, που είναι μοναδική για τα εντός Ελλάδος φράγματα.
- 4) Από τη φωτογραφία υπ' αριθ. 15 της έκθεσής σας, στην οποία φαίνεται σαφώς η αποτόνωση της ενέργειας μέσω υδραυλικού άλματος και η απορρόφησή της από το προστατευτικό τοίχιο της διώρυγας. Με απλά λόγια, το νερό εκτινασσόμενο με ορμή, προσκρούει στο προστατευτικό τοίχιο, όπου εκτονώνεται η ενέργειά του και καθοδηγείται μέσω της καμπύλης του τοιχίου στη λεκάνη αποτόνωσης ενέργειας, από όπου με πολύ χαμηλότερες ταχύτητες καταλήγει στην κοίτη χωρίς να τη διαβρώνει.

Η λειτουργία των θυροφραγμάτων με σκοπό την αντιμετώπιση πλημμυρών, γίνεται ως λύση ανάγκης υπέρ της ασφάλειας του έργου, αφού ο κύριος σκοπός αυτών είναι η έκπλυση φερτών.

Όπως αναφέρεται στον εγκεκριμένο φάκελο που συνοδεύει την από 24.07.2018 Απόφαση, σελ. 34:

«Τέλος επισημαίνεται ότι τα ανοίγματα αυτά και ο εξοπλισμός τους έχουν καταρχήν σχεδιαστεί για έκπλυση φερτών και όχι για να λειτουργούν ως εκχειλιστές για την πλημμύρα σχεδιασμού, παρά μόνο ως λύση ανάγκης.» Όμως, σε κάθε περίπτωση, για να πραγματοποιηθεί επιτυχημένα μια έκπλυση φερτών, είναι εξ ορισμού αναγκαία η ύπαρξη αυξημένης παροχής ύδατος στον ποταμό, που θα μπορεί να συμπαρασύρει το στερεό φορτίο. Γι' αυτό και η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται μόνο όταν προβλέπονται (αλλά όχι και κάθε φορά που συμβαίνουν) μικρής έως μέτρια τάξεως πλημμύρες και αυτό αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της όλης λειτουργίας του έργου.

Ο όρος «συστηματικά», τον οποίο χρησιμοποίησε ο μηχανικός μας, αφορά αυτήν ακριβώς τη λειτουργία που εντάσσεται σε ένα «σύστημα ενεργειών» καλής διαχείρισης των εισροών του ποταμού στο έργο και δεν πρέπει να συγχέεται με τον όρο «συχνά». Άλλωστε, η συστηματική διοχέτευση των φερτών προς τα κατάντη με τους μηχανισμούς που διαθέτει το υπόψη ΜΥΗΕ αποτελεί σοβαρή θετική συμβολή στον εμπλουτισμό της κοίτης και καινοτομία για τα ελληνικά δεδομένα.

Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι δεν υπάρχει καμία αντίφαση μεταξύ των γραπτών και των προφορικών λεγόμενων της εταιρείας μας.

Ο ισχυρισμός για την πρόκληση επιπτώσεων στο υδάτινο οικοσύστημα εξαιτίας της διοχέτευσης των πλημμυρών διαμέσου του έργου είναι πλήρως ανεδαφικός και ανυπόστατος. Το έργο εξαρχής σχεδιάστηκε ως σημειακό, δηλαδή δεν εκτρέπει νερό από την κοίτη του ποταμού, καθώς επίσης ως συνεχούς ροής, δηλαδή δεν έχει τη δυνατότητα συγκράτησης πλημμυρών. Η λεκάνη κατάκλυσής του έχει χωρητικότητα ~1 εκ. m³, ενώ η μέση ετήσια ποσότητα ύδατος που διέρχεται από το έργο ανέρχεται σε 1.328 εκ. m³. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι το νερό της λεκάνης κατάκλυσης ανανεώνεται αενάως και ότι οι πλημμύρες του ποταμού διέρχονται από τη θέση του έργου χωρίς την παραμικρή μεταβολή της φυσικής παροχής του ποταμού.

Κατά συνέπεια, τα υδάτινα οικοσυστήματα κατάντη του έργου ουδώς επηρεάζονται από το εάν μία πλημμύρα του ποταμού διοχετεύεται από τα βαθιά θυροφράγματα ή από το μικρό θυροφράγμα ή από τον ελεύθερο υπερχειλιστή. Αντιθέτως, επειδή ακριβώς μεγάλο μέρος της ενέργειας καταστρέφεται στη λεκάνη αποτόνωσης

ενέργειας, το πλημμυρικό κύμα που εισέρχεται στο έργο εξέρχεται με χαμηλότερη ενέργεια και άρα ευμενέστερα για τα κατάντη οικοσυστήματα.

Εξ όλων των ανωτέρω που μπορούν να επιβεβαιωθούν από τους υδραυλικούς επιστήμονες, αποδεικνύεται η εσφαλμένη αντίληψη που δημιουργήθηκε στους ελεγκτές για ένα ειδικό επιστημονικό ζήτημα.»

β. Σε ό,τι αφορά ελλιπή τήρηση του Περιβαλλοντικού Όρου Α. V 5.3 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ, σύμφωνα με τα δηλωθέντα από τον υπεύθυνο του έργου, το γεφύρι Αυλακίου υπέστη ζημιές από πλημμύρες το Φεβρουάριο του 2015. Επίσης, δηλώθηκε ότι τον Ιούνιο του 2018 ξεκίνησαν εργασίες από τη Δ/νση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, δηλαδή μετά από τρία χρόνια, διότι υπήρχε πρόβλημα στεγάνωσης.

Σύμφωνα με το προσκομιζόμενο (43) σχετικό έγγραφο της εταιρείας, ο καταβιβασμός της στάθμης της λεκάνης κατάκλισης του έργου πραγματοποιείται τακτικά από την αρχή της λειτουργίας του έργου, προκειμένου να γίνεται διαχείριση του αλλουβιακού φορτίου στα κατάντη. Επίσης πραγματοποιείται σειρά εργασιών, όπως καθαρισμός της λεκάνης κατάκλισης από φερτά υλικά, εποπτικός έλεγχος της υδροληψίας, τακτική συντήρηση των μονάδων παραγωγής, καθώς και μετακίνηση, δια της φυσικής ροής, προς τα κατάντη των τυχόν φερτών στα βάρθρα της πέτρινης γέφυρας Αυλακίου/Καταφυλλίου.

Σε ό,τι αφορά στη διευκόλυνση των εργασιών επισκευής και συντήρησης στη γέφυρα Αυλακίου – Καταφυλλίου, η εταιρεία, σύμφωνα με την επισυναπτόμενη επιστολή με αρ. πρωτ. 298/25-02-2019, είναι σε επαφή με την Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου και Νοτίου Ιονίου, προκειμένου να υλοποιείται ο σχετικός περιβαλλοντικός όρος της ΑΕΠΟ.

Η εταιρεία στο (54) σχετικό απολογητικό της υπόμνημα αναφέρει τα εξής:

«...τα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα που συνέβησαν κατά το 2015 και 2017 και 2018 συνδέονται με την κλιματική αλλαγή. Η άνοδος στάθμης του ποταμού και τα πλημμυρικά φαινόμενα στην περιοχή ανάντη της γέφυρας οφείλονται στον στραγγαλισμό που η ίδια η γέφυρα δημιουργεί λόγω της κατασκευής της σε φυσική στένωση της κοίτης του ποταμού. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι το άνοιγμα της γέφυρας και η διέλευση του ποταμού είναι 24 m ενώ το αντίστοιχο εύρος του φράγματος είναι 60 m και υπερπηδητό σε όλο το μήκος του. Αυτό διαπιστώνεται άμεσα και αβίαστα, αλλά και αποδεικνύεται από τις μελέτες, οι οποίες αποτελούν και στοιχεία τεκμηρίωσης και από την αρμόδια Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων και τοπ ΥΠΠΟΑ για τη γνωμοδότησή τους.»

Επίσης, στην παράγραφο 11 του απολογητικού υπομνήματος, αναφέρονται τα εξής:

«Ο υπ' αριθ. V.5.3 όρος της ισχύουσας ΑΕΠΟ του ΜΥΗΕ περί ενημέρωσης της οικείας Υπηρεσίας Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων για τον καταβιβασμό στάθμης, τέθηκε με την από 24.07.2018 Απόφαση ανανέωσης και τροποποίησης ΑΕΠΟ του ΜΥΗΕ.

Ως εκ τούτου δεν δύναται να υπάρχει προηγούμενη σχετική αλληλογραφία με την ανωτέρω Υπηρεσία.

Οι εργασίες καταβιβασμού στάθμης και συνεπαγόμενων συντηρήσεων δεν είναι δυνατό να προγραμματιστούν απόλυτα, διότι εξαρτώνται σημαντικά από τις καιρικές συνθήκες και τις παροχές του ποταμού.

Πραγματοποιούνται, για λόγους ασφαλείας, κατά κανόνα τη θερινή περίοδο των χαμηλών παροχών στο ποτάμι. Επισυνάπτεται σχετικός πίνακας καταγραφής όλων των σχετικών εργασιών από αρχής λειτουργίας του Έργου μέχρι και το τέλος του 2018. Η συμπλήρωση του πίνακα γίνεται μετά τη λήξη κάθε ημερολογιακού έτους, οπότε η περίοδος 01.01.2019 – 31.12.2019 θα καταγραφεί.

Σε ό,τι αφορά το ερώτημά σας προς την οικεία Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δ. Ελλάδας σχετικά με την επίδραση της λειτουργίας του ΜΥΗΕ στη γέφυρα Αυλακίου – Καταφυλλίου, σας επισυνάπτουμε τα ακόλουθα έγγραφα:

1. Την υπ' αριθ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΠΑΝΣΜ/ΤΜΑΝΣΜΠΚ/242592/25072/2253/520/08.06.2018 σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού επί του εγκεκριμένου Φακέλου Ανανέωσης και Τροποποίησης ΑΕΠΟ και των σχετικών τεχνικών μελετών,
2. Την υπ' αριθ. ΥΠΠΟΑ/ΑΤΝΕΚΕ/73926/82/03.04.2018 επιστολή του Υπουργείου πολιτισμού και Αθλητισμού.

Σε σχέση με τα ανωτέρω σημειώνονται:

Η (1) θετική γνωμοδότηση επί του εγκεκριμένου Φακέλου εκδόθηκε αφού προηγουμένως η αρμόδια Δ/ση του ΥΠΠΟΑ έλαβε γνώση και μελέτησε τις σχετικές τεχνικές μελέτες που αφορούν θέματα σχεδιασμού και λειτουργίας του Έργου και την ενδεχόμενη αλληλεπίδρασή τους με την εν θέματι γέφυρα.

Απόρροια της γνωμοδότησης αυτής αποτελεί ο όρος V 5.3 της από 214.07.2018 Απόφασης ΥΠΕΝ.

Η (2) επιστολή αποτελεί την απάντηση του Υπουργείου σε αναφορά που υπεβλήθη κατόπιν σχετικής επιστολής του Πολιτιστικού Περιβαλλοντικού Συλλόγου Κοιλιάδας Αχελώου. Σύμφωνα με την απάντηση του ΥΠΠΟΑ, λαμβάνονται υπόψη όλες οι τεχνικές μελέτες που εκπονήθηκαν και αφορούν ενδεχόμενη αλληλεπίδραση της λειτουργίας του Έργου με την εν θέματι γέφυρα.

Συμπερασματικά στο έγγραφο, τονίζεται η ανάγκη παρακολούθησης της δομικής κατάστασης και συμπεριφοράς της γέφυρας και η συντήρησή της από τον κύριο ή νομέα του μνημείου, η ανάγκη άμεσης έναρξης των εργασιών επισκευής του μνημείου, η ανάγκη καθαρισμού των βάθρων από φερτές ύλες και τέλος η εξέταση του ενδεχόμενου διαπλάτυνσης της φυσικής κοίτης στην περιοχή της γέφυρας, ώστε να μην στραγγαλίζεται η φυσική ροή.

Όλες αυτές οι ενέργειες και εργασίες δεν επιβάλλονται στην εταιρεία μας, αλλά στις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες.

Θα πρέπει να τονιστεί επίσης ότι τα ανωτέρω μέτρα αφορούν τόσο στη γέφυρα Αυλακίου όσο και στη γέφυρα Τέμπλας, κατόπιν του φράγματος, η οποία ουδεμία αλληλεπίδραση έχει με το ΜΥΗΕ και στην οποία εντοπίστηκαν αντίστοιχες ζημιές.

Πέραν της φθοράς εκ των ακραίων καιρικών φαινομένων, θα πρέπει να τονιστεί ότι και οι δύο γέφυρες είναι ιδιαίτερα επιβαρυνμένες από τη μη συντήρησή τους εδώ και δεκαετίες και την τακτική διέλευση όλων των βαρέων οχημάτων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή εκατέρωθεν του ποταμού.»

Οι ανωτέρω ισχυρισμοί δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί για τους εξής λόγους:

1. Σύμφωνα δε με την εγκεκριμένη ΜΠΕ η λειτουργία των θυροφραγμάτων, εκτός της έκπλυσης των φερτών, αποσκοπεί επιπρόσθετα στη διοχέτευση μικρών πλημμυρικών φαινομένων αλλά και στη λειτουργία τους (λύση ανάγκης) ως εκχειλιστές για την πλημμύρα σχεδιασμού. Κατά δήλωση του υπευθύνου, τα τρία θυροφράγματα ανοίγουν κατά τη λειτουργία του έργου, συστηματικά κι όχι μόνο για την αντιμετώπιση πλημμυρών. Σχετικά με τα ανωτέρω, η εταιρεία ισχυρίζεται ότι: «Τα θυροφράγματα έκπλυσης έχουν σχεδιαστεί ώστε να αξιοποιούν την παροχή του ποταμού Αχελώου και να πραγματοποιείται έκπλυση φερτών με φυσική ροή και έτσι να αποφεύγεται η παραμονή και συσσώρευσή τους στη λεκάνη κατάκλυσης και ανάντη. Συνεπεία αυτού, πρόκειται για διατάξεις οι οποίες εξ' ορισμού λειτουργούν συστηματικά και ο λόγος τοποθέτησής τους δεν είναι η αντιμετώπιση των μεγάλων πλημμυρών (πρόκειται για επικουρική λειτουργία στις μέτριες πλημμύρες), όπως άλλωστε περιγράφεται και στο θεωρημένο φάκελο που συνοδεύει την από 24-07-2018 Απόφαση.» Οι ισχυρισμοί της εταιρείας ως προς το σκοπό και τη συχνότητα διάνοιξης των θυροφραγμάτων έρχονται σε αντίθεση με τα δηλωθέντα κατά την αυτοψία από τον υπεύθυνο για τη λειτουργία του έργου.

Η συχνή διάνοιξη των θυροφραγμάτων και ειδικά σε περιπτώσεις πλημμυρικών φαινομένων εγκυμονεί κίνδυνο πρόκλησης επιπτώσεων στο υδάτινο οικοσύστημα (αλλοίωση χαρακτηριστικών της κοίτης του ποταμού, επιπτώσεις στους ζωντανούς οργανισμούς).

Τα ανωτέρω διαπιστώθηκαν από τους επιθεωρητές του ΣΕΝΕ/ΤΕΠ καθώς και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, οι οποίοι συνέδραμαν τον έλεγχο, ενώ αποδεικνύονται από το φωτογραφικό υλικό του αρχείου της υπηρεσίας μας.

Οι ισχυρισμοί της εταιρείας δεν αναιρούν την υποχρέωσή της να εφαρμόσει τα προβλεπόμενα στον Περιβαλλοντικό Όρο XI.4 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ (σελ. 20).

2. Δεν έχει γίνει καταβιβασμός της στάθμης

Σχετικά με τις επιπτώσεις από τη θέση και λειτουργία του έργου, το ΥΠΠΟΑ με το (31) σχετικό έγγραφο του προς τη ΔΙΠΑ έθεσε ερωτήματα σχετικά με το «*εάν τα τεχνικά χαρακτηριστικά του υλοποιημένου έργου προκαλούν απαγορευτική στάθμη νερού σε πλημμύρα για το Γεφύρι του Αυλακίου, το οποίο βρίσκεται στα ανάντη του Υδροηλεκτρικού έργου σε απόσταση περίπου 3 χιλιομέτρων, ενώ η γέφυρα της Τέμπλας βρίσκεται στα κατόντη και σε απόσταση 6 χιλιομέτρων. Και τα δύο ιστορικά γεφύρια είναι χαρακτηρισμένα ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία σύμφωνα με τα ΦΕΚ 890/Β/1986 και 576/Β/1987 αντιστοίχως και προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3028/2002.*»

Επίσης, το ΥΠΠΟΑ με το ίδιο έγγραφο ζητάει από την εταιρεία να αποστείλει τοπογραφικό και κατασκευαστικά σχέδια (as built) για το φράγμα ως κατασκευάστηκε, με Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που θα συσχετίζει το έργο με τις τυχόν επιπτώσεις στις ως άνω γέφυρες.

Σύμφωνα με το (32) σχετικό απαντητικό έγγραφο της ΔΙΠΑ σε ερωτήματα του ΥΠΠΟΑ σχετικά με τις επιπτώσεις του φράγματος στα γεφύρια και ειδικότερα στην παράγραφο Ι.1.3 αναφέρονται τα εξής: «*Όσον αφορά ειδικότερα ενδεχόμενες επιπτώσεις σε μνημεία αρμοδιότητας σας και συγκεκριμένα στο γεφύρι Αυλακίου, που ευρίσκεται περί τα 3,9 km ανάντη του φράγματος του έργου, η παράβαση της ΑΕΠΟ που θα μπορούσε καταρχάς να έχει σχετικές επιπτώσεις είναι η ανύψωση της Ανώτατης Στάθμης Λειτουργίας (ΑΣΛ) του έργου από τα 295,00 m στα 298,30 m λόγω της τοποθέτησης ανατρεπόμενων θυροφραγμάτων (fusegates) ύψους 3,30 m επί της στέψης του φράγματος.*»

Επίσης στην παράγραφο Ι.2 του ίδιου εγγράφου σημειώνονται τα ακόλουθα: «*Αναφορικά με το ερώτημα κατά πόσον τα τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου προκαλούν απαγορευτική στάθμη νερού σε πλημμύρα για το Γεφύρι του Αυλακίου, η Υπηρεσία μας έχει να παρατηρήσει τα εξής:*

2.1. *Επισημαίνεται καταρχάς ότι η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων ή δραστηριοτήτων αφορά πληθώρα διαφορετικών θεμάτων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, για την οποία η Υπηρεσία μας δεν δύναται εξ αντικειμένου να διαθέτει εξειδικευμένες γνώσεις και αρμοδιότητες. Γι' αυτό αφενός οι υποβαλλόμενες Μελέτες Περιβάλλοντος οφείλουν να περιλαμβάνουν σχετικές πληροφορίες και εκτιμήσεις και αφετέρου κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση ζητείται η γνωμοδότηση των αρμόδιων για κάθε εξειδικευμένο θέμα Υπηρεσιών, όπως η Δασική Υπηρεσία, οι οικείες Δ/σεις Υδάτων και οι Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ.*

2.2. *Εν προκειμένω αρμόδια για να αποφανθεί για τις επιπτώσεις του έργου σε νεώτερα μνημεία και να εισηγηθεί τη λήψη τυχόν απαραίτητων μέτρων αντιμετώπισής τους είναι η Δ/σή σας. Συνεπώς η απάντηση στο εξεταζόμενο ερώτημα θα πρέπει, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, να δοθεί από τη Δ/σή σας ή γενικότερα από το αρμόδιο όργανο του ΥΠΠΟΑ, όπως άλλωστε ζητήθηκε με το σχετικό έγγραφο μας.*»

Συμπληρωματικά για το θέμα, η ΔΙΠΑ στο ανωτέρω έγγραφο (παράγραφος ΙΙ.3) αναφέρει: «*Επισημαίνεται ότι η ΜΠΕ είναι μια μελέτη που το περιεχόμενό της εξετάζει σφαιρικά τις επιπτώσεις ενός έργου στο σύνολο του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, ενώ εν προκειμένω από πλευράς αρμοδιότητάς σας απαιτείται εξειδικευμένη μελέτη που αφορά αποκλειστικά τις επιπτώσεις σε συγκεκριμένο μνημείο.*»

Συνεπώς με βάση τα ανωτέρω, ενώ το ΥΠΠΟΑ (σχετ. 31, 32) ζήτησε την εκπόνηση ειδικής αναλυτικής μελέτης, δηλαδή πρόσθετα στοιχεία, προκειμένου να διαμορφώσει άποψη επί του ζητήματος των επιπτώσεων του έργου στα γεφύρια, αυτή δεν έγινε και δεν γνωμοδότησε σχετικά η αρμόδια Υπηρεσία.

Σύμφωνα με το (57) σχετικό έγγραφο της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου & Νοτίου Ιονίου του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού δεν έχει γίνει καταβίβαση της στάθμης στο υψόμετρο +295m, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΑΕΠΟ.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το (36) σχετικό έγγραφο η Δ/ση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων/Τμήμα Μελετών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού γνωμοδότησε θετικά για την τροποποίηση-ανανέωση της ΑΕΠΟ, υπό τους εξής όρους:

«Για να διευκολυνθούν η επιθεώρηση της γέφυρας και οι τυχόν εργασίες συντήρησης συνίσταται ετήσιος καταβιβασμός της στάθμης του ταμιευτήρα του ΜΥΗΕ Δαφνοζωνάρας στη στάθμη +295m κατά τη θερινή περίοδο χαμηλών παροχών (Αύγουστος-Σεπτέμβριος). Αυτό θα επιτρέπει τον έλεγχο της θεμελίωσης των βάθρων. Ο χρόνος και η διάρκεια του καταβιβασμού θα πρέπει να αποφασίζονται από κοινού μεταξύ της αρμόδιας Υπηρεσίας παρακολούθησης (ΥΠΠΟΑ, Περιφέρεια) και του φορέα διαχείρισης του ΜΥΗΕ.»

Η εταιρεία κατέθεσε την από Ιουλίου 2017 Τεχνική Έκθεση για τον έλεγχο υδρολογικών μελετών που αφορούν στο ΜΥΗΕ των αν. Καθηγητών Μαμάση και Παπανικολάου του Τομέα Υδατικών πόρων και Περιβάλλοντος του ΕΜΠ και από Μαρτίου 2018 Τεχνική Έκθεση περί «Επιπτώσεων από τη λειτουργία του ΜΥΗΕ Δαφνοζωνάρας στη Γέφυρα Καταφυλλίου (Αυλακίου) Ποταμού Αχελώου του Γ. Ντουιά (Δρ. Πολιτικό Μηχανικό Επισκέπτη καθηγητή της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του Imperial College του Λονδίνου). Σύμφωνα με την τελευταία η λειτουργία του έργου δεν μπορεί να προκαλέσει άλλη επίπτωση πέραν της κατά 3,3 m ανύψωσης της στάθμης σε συνθήκες μη πλημμυρικής παροχής και οι ζημιές που προκλήθηκαν από την πλημμύρα του 2015 δεν έχουν καμία σχέση με την παρουσία του ΜΥΗΕ.

Η εταιρεία προσκόμισε ημερολόγιο συμβάντων, ελέγχων και συντηρήσεων για τα έτη 2011-2018, στο οποίο δεν αναφέρεται καμία εργασία καταβιβασμού της στάθμης.

Συνεπώς η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Παράβαση 8^η: Παραβάσεις επί των έργων στην οδό προσπέλασης

Η εταιρεία δεν έλαβε όλα τα μέτρα που προβλέπονται για την προστασία των πρηνών και την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος καθ' όλο το μήκος της κοίτης του ποταμού ανάντη και κατόντη του φράγματος, δεδομένου των μεγάλων κλίσεων, κατά παράβαση του Περιβαλλοντικού Όρου Α.III5 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ.

Επιστημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας συνιστά υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α).

Η εταιρεία στο απολογητικό της υπόμνημα αναφέρει τα εξής: «Η εκτέλεση των εργασιών έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές ενίσχυσης των πρηνών και προστασίας από βροχοπτώσεις που συνέταξαν εξειδικευμένοι πολιτικοί μηχανικοί της εταιρείας. Παρατίθενται τα αντίστοιχα παραρτήματα από τα σχετικά συμφωνητικά.

Οι εργασίες προστασίας από βροχοπτώσεις εκτελέστηκαν προκειμένου να εξασφαλίζεται στους χώρους κίνησης και δραστηριότητας, η ασφάλεια και προστασία ανθρώπινης ζωής και υγείας του προσωπικού και των επισκεπτών καθώς και των εν γένει περιουσιακών στοιχείων.

Όσον αφορά τις εργασίες αποκατάστασης φυσικού περιβάλλοντος στα πρηνή οδοποιίας, αυτές πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με την εγκεκριμένη Μελέτη Δενδροφύτευσης (επισυνάπτεται σχετική έγκριση). Σύμφωνα με τους όρους της προσφάτως εκδοθείσας Πράξης Πληροφοριακού Χαρακτήρα (επισυνάπτεται), η εταιρεία έχει αναθέσει προς σύνταξη αντίστοιχη μελέτη συμπληρωματικών φυτοτεχνικών εργασιών σε θέσεις κατά μήκος των πρηνών οδοποιίας. Με την ολοκλήρωσή της θα υποβληθεί αρμοδίως προς έγκριση.»

Προς επιβεβαίωση των ανωτέρω προσκομίστηκαν:

1) η με αρ. πρωτ. 80469/5620/20-09-2011 απόφαση θεώρησης και έγκρισης Μελέτης δενδροφύτευσης κατά μήκος του δρόμου πρόσβασης στο φράγμα από τη Δ/νση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Α.Δ. Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου και τη Δ/νση Δασών Αιτωλνίας, η οποία προβλέπει την επίβλεψη της υλοποίησης και εφαρμογής της μελέτης δενδροφύτευσης από το Δασαρχείο Αμφιλοχίας.

2) η με αρ. πρωτ. 208038/19-09-2019 Πράξη Πληροφοριακού Χαρακτήρα για την επέμβαση επί δημόσιας δασικής έκτασης συνολικού εμβαδού 22,34 στρεμμάτων, στην οποία αναφέρεται ότι η εταιρεία οφείλει να

πραγματοποιήσει συμπληρωματικές φυτοτεχνικές εργασίες σε θέσεις κατά μήκος της οδού προσπέλασης του έργου. Οι εργασίες αυτές πρέπει να πραγματοποιηθούν στο αριστερό κατάντη πρηνές της οδού, προκειμένου να ενισχυθεί η ευστάθεια των αντρεισμάτων της οδού και να μειωθεί περαιτέρω ο κίνδυνος διαβρώσεων. Επίσης, η εταιρεία οφείλει να υποβάλει μελέτη αναδάσωσης για συνολικά 6 θέσεις, σε τμήμα κηρυγμένης αναδασωτέας έκτασης συνολικού εμβαδού 12,869 στρεμμάτων. Την ευθύνη της παρακολούθησης και εφαρμογής των όρων και προϋποθέσεων της έγκρισης επέμβασης έχει το Δασαρχείο Αμφιλοχίας. Επίσης, εκ των υστέρων (μετά την επιθεώρηση) κατατέθηκε μελέτη συμπληρωματικής φυτικής αποκατάστασης περιβάλλοντος με α.π. 169685/02-08-2019 στη θέση Μούτσκος Δ. Αμφιλοχίας.

3) Ιδιωτικό συμφωνητικό με ημερομηνία 29-07-2016 με την εταιρεία «ΟΝ ΜΕΤΑΛ Α.Ε. – ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΙΔΗΡΟΥ» για την εκτέλεση των εργασιών ενίσχυσης του πρηνούς και ανάσχεσης των καταπτώσεων (κύριος φραγμός, αγκυρώσεις, δίκτυο κάλυψης πρηνούς, πλέγμα προστασίας από διελεύσεις αιγοποιμνίων, έργα περιβάλλοντος – φυτεύσεις).

4) Ιδιωτικό συμφωνητικό με ημερομηνία 5-06-2018 με την εταιρεία «ΟΝ ΜΕΤΑΛ Α.Ε. – ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΙΔΗΡΟΥ» για την εκτέλεση των εργασιών ανάσχεσης των καταπτώσεων της βραχομάζας στο δεξιό πρηνές της οδού προσπέλασης (πρώτος φραγμός, αγκυρώσεις, χαλύβδινο πλέγμα κάλυψης πρηνούς).

Τα ανωτέρω δεν αναιρούν τις διαπιστώσεις των επιθεωρητών. Κατά την επιθεώρηση διαπιστώθηκε ότι υπάρχει μερική δενδροφύτευση, δίκτυα προστασίας και τμηματικά αγκυρώσεις για την προστασία των πρηνών κατά μήκος της οδού προσπέλασης στο έργο, κατά παράβαση του Περιβαλλοντικού Όρου Α.III5 (σελ. 13) της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ.

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παραγρ. 2 της υπ' αριθ. 15277 ΥΑ (ΦΕΚ 1077 Β'/2012) μετά την καταβολή του ανταλλάγματος χρήσης, θα γίνεται η εγκατάσταση του δικαιούχου – ενδιαφερόμενου στην εν λόγω έκταση. Αναγκαία προϋπόθεση για την έναρξη των εργασιών αποτελεί η προσκόμιση στο οικείο δασαρχείο της σχετικής φυτοτεχνικής μελέτης αποκατάστασης ή όπου δεν προβλέπεται η υποβολή προμελέτης φυτοτεχνικής αποκατάστασης του χώρου.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 του Ν. 4280/2014, όπως αντικατέστησε τα άρθρα 45-61 του Ν. 998/1979 (σχετ. 17), οι εργασίες της αναδάσωσης ή δάσωσης αρχίζουν με την έναρξη των εργασιών του έργου, η δε ολοκλήρωσή τους, η οποία επέρχεται με την εγκατάσταση της δασικής βλάστησης, στην προβλεπόμενη από τη μελέτη πυκνότητα και την ικανότητα αυτής για φυσική εξέλιξη και ανάπτυξη, πιστοποιείται από τη δασική υπηρεσία με σχετική διαπιστωτική της πράξης.

Το Δασαρχείο Αμφιλοχίας στο (55) σχετικό έγγραφό του αναφέρει ότι δεν έχει υποβληθεί η Μελέτη Αναδάσωσης (όρος 12 της Πράξης Πληροφοριακού χαρακτήρα) και η μελέτη για συμπληρωματικές φυτοτεχνικές εργασίες ενίσχυσης ευστάθειας πρηνών σε θέσεις κατά μήκος της οδού πρόσβασης στο ΜΥΗΕ και στο τμήμα που διανοίχθηκε εντός δασικής έκτασης (όρος 5 της ΠΠΧ) σε εφαρμογή του όρου Α ΙΧ 42 iii της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ.

Η εκ των υστέρων πρόθεση για συμμόρφωση δεν αναιρεί την παράβαση. Συνεπώς η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Παράβαση 9^η: Μη τήρηση του Περιβαλλοντικού Όρου Α. ΙΧ. 42 της υπ' αρ. οικ. 10989/24-07-2018 ΑΕΠΟ

Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι δεν έχει γίνει διαμόρφωση των πρηνών όπως απαιτείται με τη δημιουργία βαθμίδων για την αποφυγή κατολισθήσεων και διαβρώσεων των εδαφών (βλ. φωτ. 1 & 3, 25, 26, 31, 32 έκθεσης ελέγχου). Η εταιρεία δεν έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή διαβρώσεων των εδαφών και έκπλυσης σωρών χωματογενικών υλικών ούτε προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας συνιστά υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α) με παρεπόμενο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

Η εταιρεία στο (48) σχετικό έγγραφο της αναφέρει σχετικά με την ανωτέρω παρατήρηση: «Δεν διευκρινίζεται εάν η παρατήρηση αφορά το δεξιό ή το αριστερό αντέρεισμα. Οπωσδήποτε έχουν γίνει εκτεταμένα έργα προστασίας αυτού του είδους και συμπληρώνεται συνεχώς όπου διαπιστώνεται συναφής κίνδυνος. Πάντως έχει προγραμματιστεί να αρχίσουν οι αντίστοιχες εργασίες του αριστερού πρानού (προς Ευρυτανία), δεδομένου ότι του δεξιού έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Ακολουθεί σχετικό φωτογραφικό υλικό, όπου φαίνονται τα σχετικά μέτρα προστασίας κατά μήκος της οδού προσπέλασης.»

Επίσης, στο απολογητικό υπόμνημα, η εταιρεία αναφέρει τα εξής:

«α) Για την κατασκευή της οδού προσπέλασης, η οποία στο τμήμα της εντός δασικής έκτασης ακολούθησε την εγκεκριμένη χάραξη, σύμφωνα με την ΚΥΑ 2005, τηρήθηκε ο όρος 16 της από 2000 ΚΥΑ ΕΠΟ του ΜΥΗΕ, ο οποίος βρίσκεται σε ισχύ και σύμφωνα με τον οποίο οφείλουν:

«16. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε η κατασκευή της οδού να μην επηρεάζει δυσμενώς την αισθητική του περιβάλλοντος. Τα πρानή να έχουν κλίσεις απόλυτα προσαρμοσμένες στη φυσική κλίση εδάφους.

Προκειμένου να μειωθούν οι επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον δε θα κατασκευασθεί αναβαθμός και όπου απαιτηθεί οι διατομές θα είναι μικτές με την πρόβλεψη τοίχου αντιστήριξης επενδυμένου με πέτρα περιοχής.»

Τα πρानή λοιπόν διαμορφώθηκαν σε πλήρη συμφωνία με τον παραπάνω όρο, ακολουθώντας τη φυσική κλίση του εδάφους που λόγω του βραχώδους υποβάθρου είναι παρακατακόρυφη και η κατασκευή του τοίχου αντιστήριξης με το σύνολο της δενδροφύτευσης κατά μήκος της οδού υλοποιήθηκαν βάσει εγκεκριμένης από ην αρμόδια Δ/ση Δασών Μελέτης δενδροφύτευσης και επενδύθηκαν με πέτρα της περιοχής.

Η δενδροφύτευση έγινε εκεί που ήταν δυνατή και προβλέφθηκε σύμφωνα με τη μελέτη. Αυτονόητα δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί σε κατακόρυφα βραχώδη πρानή, όπου εκ φύσεως δεν υπάρχει βλάστηση, εκατέρωθεν του ποταμού στην περιοχή.

Όσον αφορά τις βαθμίδες, που αναφέρει ενδεικτικά και όχι δεσμευτικά, η τροποποίηση της ΑΕΠΟ το 2018 οπωσδήποτε αφορά σε μεταγενέστερα της έκδοσης έργα και δεν αφορά στο βραχώδες τμήμα που απεικονίζεται στις φωτογραφίες 1, 3, 25, 16, 31, 32. Τέτοια διαμόρφωση θα απαιτούσε τεράστια επέμβαση με χρήση εκρηκτικών και άκρως δυσμενείς περιβαλλοντικές συνέπειες, πράγμα που οπωσδήποτε δεν είναι στο πνεύμα της ΑΕΠΟ.

β) Στην από 24.07.2018 απόφαση ΥΠΕΝ (όρος 42) αναφέρεται:

«Ειδικότερα όσον αφορά την έγκριση επέμβασης σε εκτάσεις δασικού χαρακτήρα, που χορηγείται με την παρούσα Απόφαση για τμήματα του έργου για τα οποία δεν έχει εκδοθεί έγκριση επέμβασης προ της δημοσίευσής του ν. 4014/2011, ισχύουν πέραν των λοιπών όρων της; Παρούσας και οι ακόλουθοι όροι για τις εργασίες που εκτελούνται μετά την κατασκευή του έργου (π.χ. για αποκατάσταση ζημιών που υποστεί αυτό, τροποποιήσεις αυτού, αποκατάσταση περιβάλλοντος):

...

iv) «Να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή διαβρώσεων των εδαφών και έκπλυσης σωρών χωματουργικών υλικών. Τα πρानή που τυχόν δημιουργηθούν να διαμορφωθούν κατάλληλα (π.χ. δημιουργία βαθμίδων σε πρानή μεγάλου ύψους), ώστε να μειώνεται ο κίνδυνος κατολισθήσεων και διαβρώσεων και να διευκολύνεται η αποκατάσταση της βλάστησης. Σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων να διακόπτονται οι χωματουργικές εργασίες, εκτός από τις απαραίτητες για την αποφυγή δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον.»

Όπως προαναφέρθηκε, η εν λόγω παράγραφος αναφέρεται σαφώς σε εργασίες διαμόρφωσης πρανών που θα πραγματοποιηθούν μετά την έκδοση της σχετικής Απόφασης. Εφόσον πραγματοποιηθούν τέτοιες εργασίες και διαμορφώσεις, ο περιβαλλοντικός όρος θα ληφθεί υπόψη. Πάντως, ακόμα και εδώ η δημιουργία βαθμίδων αναφέρεται ως ενδεικτικό παράδειγμα και όχι ως αποκλειστική τεχνική λύση, αναγνωρίζοντας ότι σκοπός είναι η τήρηση της ουσίας του όρου και όχι η τεχνική λύση που τελικά θα επιλεγεί και η οποία αποτελεί αντικείμενο τεχνικών, όχι περιβαλλοντικών μελετών. Περαιτέρω θα πρέπει να τονιστεί ότι ένα τεχνικό έργο όπως ένα ΜΥΗΕ αποτελεί μια ζώσα κατασκευή με ανάγκες επισκευών και συντηρήσεων καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του, οπότε ο

όρος δεσμεύει για τυχόν μελλοντικές επεμβάσεις. Επί του παρόντος η βραχοπροστασία έχει επιτευχθεί άκρως ικανοποιητικά με την τοποθέτηση των πλεγμάτων σε όλο το μήκος του βράχου. Η λύση αυτή σε συνδυασμό με τη φύτευση αναρριχόμενων και ερπόντων φυτών, δημιουργεί ένα αποτελεσματικό, φυσικό δίχτυ συγκράτησης διάβρωσης του εδάφους.»

Ακόμα και στο φωτογραφικό υλικό που προσκόμισε η εταιρεία (σελ. 134-137) αποτυπώνεται η βραχοπροστασία του δεξιού πρανούς και οι πάσσαλοι στερέωσης του δικτύου συγκράτησης και ανάσχεσης λίθων που έχουν τοποθετηθεί, χωρίς να έχουν δημιουργηθεί βαθμίδες. Επίσης, η εταιρεία παραδέχεται ότι στο αριστερό πρανές δεν έχει γίνει βραχοπροστασία και διαμόρφωση με ενδεχόμενες δυσμενείς συνέπειες στο περιβάλλον και κίνδυνο για την ασφάλεια των εργαζομένων.

Σημειώνεται ότι για την επιθεώρηση στην δίοδο της ιχθυοπανίδας, έγινε μετάβαση των επιθεωρητών μέσω οδού που καταλήγει στην κοίτη, κατόντη του φράγματος. Για θέματα ασφαλείας κρίνεται σκόπιμο να ληφθούν μέτρα αποφυγής πτώσης βράχων παραπλεύρως της ιχθυόσκαλας κατά μήκος του εν λόγω δρόμου.

Συνεπώς η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Παράβαση 10^η: Ανέγερση περίφραξης και τοποθέτηση μεταλλικής θύρας εγκάρσια στην οδό που οδηγεί από τον οικισμό Αυλάκι στο έργο

Στην οδό που οδηγεί από τον οικισμό Αυλάκι στο υπό έλεγχο έργο, υπήρχε μεταλλική περίφραξη και θύρα, η οποία δεν επιτρέπει τη διέλευση από τη δασική οδό, καθώς και την πρόσβαση και κοινή χρήση του ποταμού Αχελώου και της παρόχθιας ζώνης αυτού σε τμήμα του ποταμού. Επίσης, εμπόδιζε τη διέλευση κατά μήκος της κοίτης του ποταμού, δηλαδή από τα ανάντη προς τα κατόντη του φράγματος και αντιστρόφως καθώς και τη διέλευση από τη μία όχθη στην άλλη κατά μήκος του φράγματος.

Τα ανωτέρω πραγματοποιήθηκαν κατά παράβαση της έγκρισης επέμβασης σε δάση και δασικές εκτάσεις για την εγκατάσταση Μικρού Υδροηλεκτρικού Σταθμού (Μ.Υ.Η.Σ.) με αρ. πρωτ. 701/4-4-2001, του Ν. 998/1979 και του Ν. 2971/2001.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που έχουν εγκριθεί για το έργο, προβλέπονται τα εξής:

- Στην έγκριση επέμβασης σε δάση και δασικές εκτάσεις για την εγκατάσταση Μικρού Υδροηλεκτρικού Σταθμού (Μ.Υ.Η.Σ.) στη θέση Δαφνοζωνάρα με αρ. πρωτ. 701/4-4-2001, η οποία βρίσκεται εν ισχύ και περιλαμβάνει τους εξής όρους: «3. Στους μόνιμους δρόμους που θα διανοιχθούν,... Οι δρόμοι αυτοί θα είναι σε κοινή χρήση. ....» και «...10. Να υπάρξει δυνατότητα μετακίνησης πεζών κατά μήκος της κοίτης (υπέρβασης δηλ. του φράγματος) για την διευκόλυνση δραστηριοτήτων αναψυχής όπως το ψάρεμα, το rafting κλπ. ....».
- Ο Ν. 998/1979 άρθρ.48 παρ.3, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 του Ν. 4280/2014, ορίζει ότι: «Άρθρο 48. Διάνοξη οδών. ....3. Η διάνοξη οδών για την εξυπηρέτηση εκμεταλλεύσεων, έργων και δραστηριοτήτων,..... Η οδός, μετά την διάνοξή της αποδίδεται σε δημόσια χρήση.»
- Ο Ν. 2971/2001 (Α'285) «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» ορίζει ότι : «Άρθρο 2. Κυριότητα αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης και χρησιμότητα αυτών. 1. Ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει και τα διαχειρίζεται. ...3. Ο κύριος προορισμός των ζωνών αυτών είναι η ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση προς αυτές. Κατ' εξαίρεση ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη μπορούν να χρησιμεύσουν για κοινωφελείς περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς σκοπούς ...καθώς επίσης και για την εξυπηρέτηση υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.»

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω παράβαση της ελεγχόμενης εταιρείας συνιστά υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια των ορισμών του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α) διότι προκαλούνται αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Η εταιρεία στο (54) σχετικό απολογητικό της υπόμνημα αναφέρει σχετικά με την ανωτέρω παράβαση ότι το αρχικό τμήμα της οδού (~0,5 km) προϋπήρχε του έργου και εξυπηρετεί τους παρακείμενους αγρούς και βοσκοτόπους, το επόμενο τμήμα (~1 km) ανοίχτηκε εντός ιδιόκτητων ακινήτων της και σε αυτό εγκαταστάθηκε το εργοτάξιο με βοηθητικούς χώρους, ενώ το τελευταίο τμήμα της οδού (~1,3 km) αποτελεί διάνοιξη εντός παραχωρηθείσας δασικής έκτασης, που πραγματοποιήθηκε με σχετική έγκριση επέμβασης της Δ/σης Δασών Δυτικής Ελλάδας (αρ. πρωτ. 1178/28-05-2001). Η εταιρεία ισχυρίζεται ότι στα δύο τελευταία τμήματα της οδού, η οποία οδηγεί αποκλειστικά και μόνο στη βιομηχανική εγκατάσταση του φράγματος, η πρόσβαση είναι εποπτευόμενη και ελεγχόμενη, για λόγους ασφαλείας των επισκεπτών, των εγκαταστάσεων και του προσωπικού. Η εταιρεία επισημαίνει ότι οι όροι της υπ' αρ. πρωτ. 701/4-4-2001 έγκρισης επέμβασης για τα έργα στο Ν. Ευρυτανίας δεν αφορούν ούτε έχουν εφαρμογή στα έργα στο Ν. Αιτωλ/νίας και δεν κατασκευάστηκε η πρόσβαση στο έργο λόγω των απρόσιτων κρημνών. Αναφορικά με τις αιτιάσεις περί φερόμενης παράβασης του ν.2971/2001, ισχυρίζεται ότι οι ορισμοί όχθης και παρόχθιας ζώνης βρίσκονται σε άμεση αντιστοιχία με τα άρθρα 966 και 967 ΑΚ, όπου ορίζονται ως εκτός συναλλαγής κοινόχρηστα πράγματα, που ανήκουν στο Δημόσιο μη δεκτικά κυριότητας. Η εταιρεία ισχυρίζεται ότι ο ποταμός Αχελώος δεν είναι πλεύσιμος στην περιοχή του έργου, ούτε ο μικρός ταμιευτήρας του φράγματος αποτελεί μεγάλη λίμνη. Επίσης, αναφέρει ότι η τοποθέτηση της μεταλλικής περίφραξης δεν έγινε σε κοινόχρηστη οδό ούτε σε δημόσιο δασικό χώρο, αλλά σε ιδιόκτητο ακίνητο εντός του οποίου υπάρχει το εργοτάξιο επισκευών και βοηθητικοί χώροι.

Οι ανωτέρω ισχυρισμοί δεν αναιρούν τη διαπίστωση των επιθεωρητών, όπως αυτή διατυπώθηκε στην έκθεση ελέγχου. Το τμήμα μήκους 1.300 μ. της διανοιχθείσας από την εταιρεία οδού εντός δημόσιας δασικής έκτασης που οδηγεί στο υπό έλεγχο έργο φέρει περίφραξη και θύρα, η οποία δεν επιτρέπει τη διέλευση από τη δασική οδό, την πρόσβαση και κοινή χρήση του ποταμού Αχελώου και της παρόχθιας ζώνης αυτού σε τμήμα του ποταμού και τη διέλευση κατά μήκος της κοίτης του ποταμού, καθώς και τη διέλευση από τη μία όχθη στην άλλη κατά μήκος του φράγματος. Αντίθετα από τα όσα ισχυρίζεται η εταιρεία, η περίφραξη δεν έγινε μόνο στο τμήμα που εγκαταστάθηκε το εργοτάξιο (ιδιόκτητος χώρος), αλλά και στο τελευταίο τμήμα που αποτελεί δημόσια δασική έκταση, όπως αναφέρεται και στην υπ' αρ. πρωτ. 1178/28-05-2001 άδεια επέμβασης, η οποία εκδόθηκε στα έργα που εκτελέστηκαν στο Ν. Αιτωλ/νίας. Επίσης, ο ισχυρισμός περί μη εφαρμογής των όρων της υπ' αρ. πρωτ. 701/4-4-2001 άδειας επέμβασης για τα έργα στο Ν. Ευρυτανίας δεν μπορεί να γίνει αποδεκτός, διότι δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη στην ΑΕΠΟ του έργου. Η εταιρεία σε κάθε περίπτωση οφείλει να τηρεί τις διατάξεις της κείμενης δασικής νομοθεσίας, καθώς και τους όρους των αδειών επέμβασης που έχουν εκδοθεί για το έργο.

Συνεπώς η παράβαση δεν αναιρείται και βεβαιώνεται.

Σε συνέχεια της παραπάνω βεβαιωθείσας παράβασης παρακαλείται η **Εισαγγελία Πρωτοδικών Αγρινίου** για τη διερεύνηση τυχόν αξιόποινων πράξεων σύμφωνα με την παρ. Α4 του άρθρου 9 του Ν. 2947/2001 και σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης για παράβαση διατάξεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, να ανακοινώσει αυτή στη **Εθνική Αρχή Διαφάνειας**, προκειμένου να ασκήσει το παρεπόμενο δικαίωμα παράστασης πολιτικής αγωγής, δυνάμει του άρθρου 14, παρ. 2 του Ν. 3801/2009, με κοινοποίηση των σχετικών ενεργειών στην υπηρεσία μας, για την ενημέρωση του τηρούμενου φακέλου.

Την υπόθεση χειρίζονται οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος του Σώματος Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδας, κα. Μαρία Νικηφοράκη και κ. Ντζουροπάνος Φώτιος. Ο κ. Οικονομίδης Λεωνίδας, ο οποίος συμμετείχε στην επιθεώρηση, έχει αποσπαστεί σε άλλη υπηρεσία.

Η Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης (Π.Β.Π.) αποστέλλεται επίσης:

1. Στην ελεγχόμενη Εταιρεία «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ», η οποία καλείται να προβεί άμεσα στις αναγκαίες ενέργειες για την άρση των διαπιστωμένων παραβάσεων και τη συμμόρφωσή της με τις διατάξεις της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.
2. Στην αρμόδια για την αδειοδότηση του έργου, Δ/ση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ, η οποία παρακαλείται όπως λάβει υπόψη της τις βεβαιωθείσες παραβάσεις στην παρούσα πράξη βεβαίωσης παράβασης, προκειμένου, εφόσον απαιτείται, να τροποποιήσει την ΑΕΠΟ επιβάλλοντας πρόσθετους όρους.
3. Στις αρμόδιες, για τον έλεγχο, υπηρεσίες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου, οι οποίες παρακαλούνται για τις ενέργειες αρμοδιότητάς τους (παρακολούθηση και έλεγχο συμμόρφωσης, επιτήρηση ή άλλο) προκειμένου η εν λόγω δραστηριότητα να συμμορφωθεί ως προς τις απαιτήσεις της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Παρακαλούμε, όπως κοινοποιούνται άμεσα στοιχεία ενεργειών σας σχετικά με τα ανωτέρω και τα αποτελέσματα αυτών, βάσει της παρ. Α.2β του άρθρου 9 του Ν. 2947/2001 και του άρθρου 38 του Ν. 3710/2008.

Η Προϊσταμένη ΣΕΝΕ

Σ. Ελευθεριάδου

Συνημμένα:

Τα με αριθμό 46, 51, 54 σχετικά έγγραφα στον Αποδέκτη Α2.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Α. Αποδέκτες προς ενέργεια

1. ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ
Λ. Μεσογείων 85, 11526 ΑΘΗΝΑ *(Με απόδειξη)*
2. Εισαγγελία Πρωτοδικών Αργινίου
Πολυζωΐδη και Τερτσέτη 1, 30100 Αργίνο
(με συνημμένα σχετικά έγγραφα)
3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ
Γεν. Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος & Υποδομών
Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού
Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Αιτ/νίας,
Διοικητήριο, 30200 - Μεσολόγγι
Υπόψη κας Βασιλικής Γαλούνη (tpy7@aitnia.pde.gov.gr)
4. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος,
Γεν. Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών,

Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού,
Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Ευρυτανίας,
Γεωρ. Καραϊσκάκη 1, Καρπενήσι 36100

5. Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος
  - α. Γραφείο Περιφερειάρχη ΠΔΕ,
  - β. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Αιτ/νίας
  - γ. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Ενέργειας & Περιβάλλοντος
Ν.Ε.Ο. Πατρών-Αθηνών 28, 24441, Πάτρα
6. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου,
Γενική Δ/ση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων,
Δ/ση Δασών Αιτ/νίας,
Ιωσήφ Ρωγών 3, Μεσολόγγι 30200

Β. Αποδέκτες προς κοινοποίηση

1. ΥΠΕΝ
  - α. Γραφείο Υπουργού, Ενταύθα
  - β. Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, Ενταύθα
  - γ. Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης, Πατησίων 147, Αθήνα
  - δ. Διεύθυνση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Ηλεκτρικής Ενέργειας, Ενταύθα
2. Εισαγγελία Αρείου Πάγου
Αντιεισαγγελέα Περιβάλλοντος
Λ. Αλεξάνδρας 121, 11510 Αθήνα
3. Εθνική Αρχή Διαφάνειας
Λένορμαν & Αμφιαράου , 104 42 Αθήνα
4. Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος,
  - α. Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας/Τμήμα Αλιείας Π.Ε. Αιτ/νίας,
  - β. Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Αιτ/νίας,
Διοικητήριο, Μεσολόγγι 30200
5. Γεν. Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας,
Γεν. Δ/ση Δημόσιας Περιουσίας και Κοινοφελών Περιουσιών,
Κτηματική Υπηρεσία Αιτ/νίας,
Κτίριο Δ.Ο.Υ., Λιμάνι, Μεσολόγγι 30200
6. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος,
Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας /Τμήμα Αλιείας Π.Ε. Ευρυτανίας,
Γεωρ. Καραϊσκάκη 1, Καρπενήσι 36100
7. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας,
Δ/ση Υδάτων Θεσσαλίας,
Φαρσάλων 148, Λάρισα 41335
8. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου,
Δ/ση Υδάτων Δ. Ελλάδας,
Ν.Ε.Ο. Πατρών – Αθηνών 35, Ρίο 26504
9. Δασαρχείο Αμφιλοχίας,
Ν. Στράτου 84, 30500 Αμφιλοχία
10. Δ/ση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών,
Ν.Ε.Ο. Πατρών – Αθηνών 33, Πάτρα 26442

Γ. Εσωτερική Διανομή:

1. Χρονολογικό Αρχείο ΣΕΝΕ
2. Αρχείο Τμήματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, (Φ. ΥΠΟΘΕΣΗΣ)

3. Φ. Ντζουροπάνος, Μ. Νικηφοράκη